

Lietingas.
Saulė teka 6:17, leidžiasi 4:51

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Spalio-October 28 d., 1970 m.

Kaina 10c

254

KAJECKAS, BARTKUS VALS. DEPARTAMENTE

LONDONE UŽSIDĖGĖ DIDYSIS AMERIKOS LĖKTUVAS

Rusai skundžiasi per paskutinius 3 metus JAV lėktuvai 10 kartų įskrido į jų žemes.

LONDONAS. — Didysis Amerikos lėktuvas Boeing 747, iš Los Angeles be sustojimo laimingai pasiekęs Londoną, užsidėgė, kai nusileido ir pradėjo riedėti prie uosto.

Lėktuvas visą laiką gražiai ir ramiai nesėdėjo, bet paskutinę minutę keleiviai turėjo paskubomis šliaužti iš lėktuvo.

Lėktuvui laimingai nutipus, užsidėgė vienas motoras.

Atvykusieji ugniesieji labai greitai užgesino gaisrą, bet milžiniškas lėktuvas vis dėlto padaryti dideli nuostoliai.

Sovietų valdžia protestuoja

MASKVA, Rusija. — Sovietų valdžia šiandien įteikė JAV labai griežtą notą dėl sovietų erdvės pažeidimų. Rusai tvirtina, kad paskutiniiais 3 metais JAV lėktuvai dešimt kartų buvo įskridę į sovietų teritorijos erdvę.

Praeitais savaitės pabaigoje nedidelis Amerikos karo lėktuvas įskrido į sovietinę Armeniją. Iki šio momento rusai neleidė amerikiečiams pasimatyti su Lomonosovo laikomais Amerikos generalais, bet šiandien du Amerikos konsultato tarnautojai jau pasimatė su gen. Scherrer ir McQuarrie. Savo notoje rusai nieko nesako, kada jie leis Armenijoje laikomiesiems generalams išvažiuoti.

Rusai gerai apginklavo Egiptą

NEW YORK, N. Y. — Egipto užsienio ministras Riad labai smarkiai kaltino JAV dėl nutarimo duoti Izraeliui dar 200 tankų. Egiptiečiai yra įsitikinę, kad šitoks Izraelio sustiprinimas padarys juos dar kartą pulkti Egiptą.

Tuo tarpu Izraelio gen. Aahron Jariv tvirtina, kad rusai labai gerai apginklavo egiptiečius. Niekur pasaulyje nėra kitos taip stipriai fortifikuotos vietos, kaip Suezio pakraštys.

Mirė R. Schneider

BUENOS AIRES. — Generolas Rene Schneider, čilės armijos vyriausias vadas, mirė sekmdienį nuo atentato metu padarytų žaizdų. Jį kėsinoi nužudyti kraštutiniai dešinieji, kurie tikėjosi sulaukyti prezidento rinkimus.

Policija jau paskelbė, jog atentatui vadovavo į atsargą išėjęs generolas Roberto Viaux Maramba. Jis netrukus bus suimtas. Ieškomi ir kiti samoklininkai, kurie planavo gen. Schneiderio nužudymą. Kai kurie jų esą pabėgę į užsienį. Čilės valdžia reikalauja juos išduoti.

Pavojus gyvybei

LONDONAS. — Princas Philip, karalienės Elzbietos II vyras, pirmadienį pareiškė, kad „neprisotinamas technologinis baismas“ naikina gyvybės kokybę žemėje. Tam pavojui sušalinti, pareiškė jis, yra reikalinga tarptautinė kontrolė.

Princas, kuris jau dešimt metų veda kovą prieš aplinkos teršimą, pareiškė apgailestavimą, kad iki šiol per mažai tebuvo kreipiama dėmesio į tą „technologinį baismą“.

Rumunijos prezidento priėmimas Washingtone

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas pirmadienį praleido dvi valandas su Rumunijos prezidentu Nicolae Ceausescu, kuriam pažadėjo paskatinti Amerikos biznierių, kad investuotų Rumunijoje. Nixonas pasakė Ceausescu, kad plečiami ekonominiai santykiai tarp Jungtinių Valstijų ir Rumunijos efektingai prisidės prie glaudesnių santykių ir kitose srityse.

„Nepaisant mūsų valdžių skirtingų sistemų, mes jaučiame draugiškumą ir simpatijas rumunų tautai, mes gerbiame jos vyriausybės nepriklausomybę ir mes norime su jais drauge dirbti pasaulio taikos reikalui“, pasakė prezidentas Nixonas.

Atsakydamas, Rumunijos valstybės galva pareiškė įsitikinimą, kad jo pirmas vizitas JAV-besė „prisidės prie bendradarbiavimo ir draugiškumo išsivystymo tarp mūsų dviejų tautų ir pataršaus pasaulio kooperacijos ir taikos reikalui“.

Nobelio laureatai

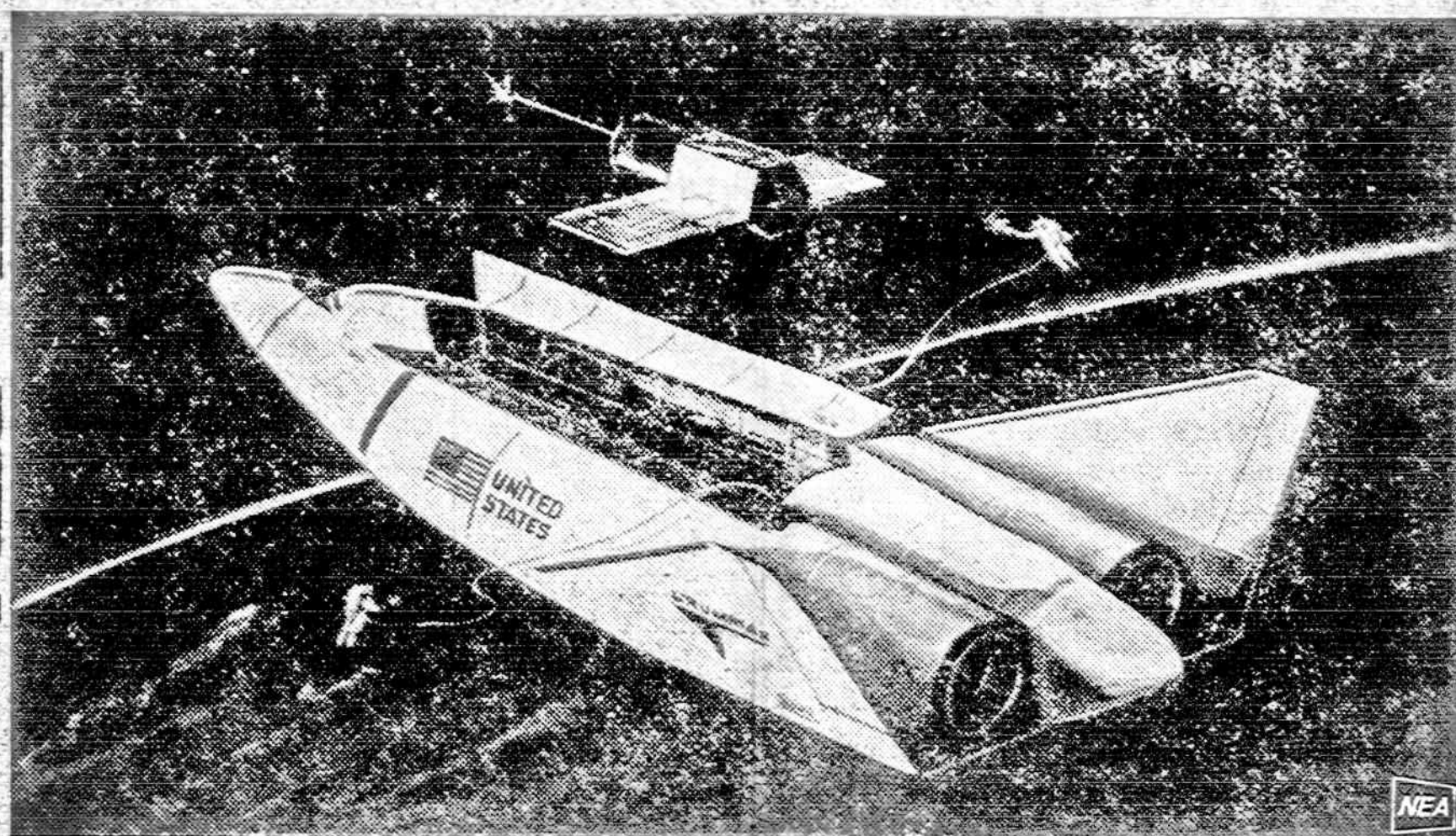
STOCKHOLMAS. — Prancūzas ir švedas laimėjo Nobelio premiją už pasižymėjimą fizikos srityje, o Argentinoje gyvenančiam prancūzui teko premija už pasižymėjimą chemijoje. Fizikai, kurie laimėjo premiją, yra švedas Hannes Olaf Alven, kuris dabar profesoriauja Kalifornijos universitete (San Diego), ir Louis Eugene Neel, Grenoble universiteto profesorius. Profesorius Luis F. Leloir, gimęs Paryžiuje, bet dabar gyvenęs Buenos Aires, Argentinoje, laimėjo premiją už pasižymėjimą chemijos mokslo srityje.

Studentai pasmerkė politines bylas

BELGRADAS, Jugoslavija. — Belgrado universiteto studentai pasmerkė politines bylas ir įkalbinimą vieno studento, kuris spalio 20 d. paskelbė bado streiką. Tas studentas yra 24 metų Vladimir Mijanovic, nuteistas 20 mėnesių kalėjimo už platinimą „priešvalstybinės propagandos“.

Apie 500 studentų išklausė pranešimą apie Mijanovičio bylą. Pasmerkdami tą bylą, jie atvirai pasisakė už tai, kad būtų suteikta daugiau laisvės, susijusios su valdžios kritika.

TAIPEI, Formosa. — Chiang Kai-Shek, Nacionalistinės Kinijos prezidento 84 metų amžiaus sukakties proga, buvo pagaminta vienas milijonas ženklelių su prezidento atvaizdu. Visi tie ženkleliai lėktuvais buvo nugarbenti į komunistinę Kiniją ir ten išbarstyti.

Baigiamas statyti erdvėlaivis, kurio tikslas bus surinkti dabar be jokio tikslo erdvėje skriejančius įvairius satelitus. Aplinkui žemę įvairiomis orbitomis dabar skrieja įvairios masinės arba jų dalys. Amerikiečiai bandys tas dalis „surinkti“, kad jos nekludytų naujoms erdvėlaiviams. Ką pajęs, tai sugrąžins į žemę, o ko nepajęs, tai pasuks į žemės atmosferą, kad sudegtų.

BRAZINSKŲ PABĖGIMAS ATSLIEPĖ Į SOVIETŲ IR TURKIJOS SANTYKIUS

Įsileisti „sovietiską mešką“ į lovą yra pavojinga

ANKARA, Turkija. — New York Times korespondentas Alfred Friendly Jr. rašo iš Ankaros apie staiga pablogėjusius santykius tarp Turkijos ir Sovietų Sąjungos. Priežastis: pagrobto sovietų lėktuvo nusileidimas Turkijos teritorijoje ir suteikimas pabėgimo teisio lėktuvo grobikams, lietuviams Pranui Brazinskiui ir jo sūnui Algirdui.

Sovietų elgesys, sako Friendly, primena arogantišką kavalierių ir labai drovią, bet įdomią merginą. Kaip toks kavalierius savo arogantiškumui gali visą reikala padidinti (atseit, mergina atstumti), taip gali atsitikti su Maskvos meilikavimosi politika Turkijos atžvilgiu, — su ta politika, kuri iki šiol būvo naudinga abiem partneriams. Sovietų Rusijos teikiamos paskolos, kurios jau pasiekė \$390,000,000, padėjo Turkijai įrengti naftos rafinavimo įmonę, aluminio didelę fabriką ir didžiausią plieno liejyklą. Santykiai buvo tiek pagerėję, jog nuolat Turkiją lankė aukšti sovietų pareigūnai. Leonid Brežnevas pareiškė savo pasitenkinimą dėl draugiškų santykių pagerėjimo.

Tačiau du neoficialūs vizitoriai, pagrobto lėktuvo nusileidę Trabizono aerodrome, iškiso pagalbį „draugiškumo ratus“. Tie vizitoriai ir įsibrovėliai, sako Friendly, buvo du lietuviai, kurių prašymas suteikti politinės prieglaudos teises buvo patenkintas.

Tuo patį pasipylė „sovietų plėščių“ telegramos Turkijos diplomatams Rusijoje, kad lėktuvo grobikai nedelsiant būtų išduoti. Sovietų ambasada Ankaroje irgi pradėjo daryti spaudimą, pareiškėdama, jog lėktuvo grobikų neišdavimas gali pakenkti draugiškiems santykiams.

Kai kurie valdžios pareigūnai gal ir būtų linkę „dėl šventos ramybės“ lietuvius išduoti, bet ir jie negali nesiskaityti su turkų teismais, kurie yra griežtai nepriklausomi ir kurių sprendimas yra privalomas.

Be to, turkai pasižymi savo nepriklausomybe, kurią, reikalaujant, gali gabenoti sunkvežimius arabams. Tačiau turkų užsienio reikalų ministeris rado reikalinga pažymėti, jog turkai pasilaiko sau teisę patikrinti gal-

Turkijos policininkai veda Praną Brazinską į apygardos teismo posėdį. Turkai, norėdami apsaugoti Brazinską nuo užpuolikų, užkabino jįms barždas ir ūsus. Turkai žino, kad sovietų valdžios slapsti agentai nužudė ne vieną pabėgėlį. Iš Prancūzijos rusai pagrobė kelis caro generolus, nugalėdavo juos Rusijon ir nužudė. Turkų policininkas laiko rankoje durklį. Jis yra pasiruošęs pulkti kiekvieną, kuris bandytų sužaloti teismą vedamą Brazinską.

benamus sovietų sunkvežimius, kad nebūtų kartu gabenama ir amunicija.

Kaip drovią merginą nežavi arogantiškas kavalierius, taip Ankara nelabai tērą susizavėjusi Maskvos pabrėžiamu draugiškumu. Ismet Inonu, vienas iš pasižymėjusių senųjų Turkijos diplomatų, kartą pareiškė, jog didelį gyvulių pasiguldėti į lovą nelabai dera, juo labiau, jei tas gyvulys yra meška, kuri naktį apsiversdama „gali jus sutriuškinti“.

Taip, įsileisti sovietiską mešką į lovą nėra labai saugu. Tai patyrė ne vienas kraštas. Tai žino ir Turkija.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Rochester, N. Y., mieste nežinomi asmenys išsprogdino vieną gražiausių žydų sinagogų. Policija atidžiai seka jaunuolių grupes, kurios galėtų tokiais ardomais darbais užsiimti.

◆ Libano vyriausybė įsakė prof. Leary tuojau išsiskraustyti iš Libano. Vyriausybė yra karo stovyje su Izraeliu, kraštas turi pakankamai bėdų. Vyriausybė nenori imigrantų, kad ir su profesoriaus titulu, kurie vartoja narkotikus. Su Leary buvo atvažiavusios kelios jaunos amerikietės, bet ir joms liepia tuojau išvažiuoti.

◆ Prof. Leary nežino, kur jam toliau važiuoti. Libanas įsakė grįžti iš kur yra atvažiavęs, bet Alžirijon jis nebeuori grįžti. Alžirijos valdžia nenori prasiidėti su tokiais žmonėmis, kurie narkotikus siūlo kitiems.

◆ Sovietų erdvėlaivis apskrido aplinkui Mėnulį, nutraukė daug fotografijų, grįžta į žemę ir nusileis Indijos vandenynė. Sovietų laivai laukia keliose vietose, nes jie tikrai nežino, kur erdvėlaivis gali nusileisti.

◆ Sovietų valdžia praneša, kad netrukus prasidės elektroninių ginklų manevrai Midway salos apylinkėse. Jie pataria kitiems laivams tuose vandenynėse neplaukioti.

— Indijos premjerė Indira Gandhi patarė Amerikai atšaukti visas karo jėgas iš Vietnamo, o vėliau siekti taikos. Ji pranašauja, kad taikos nebus, kol Amerikos karo jėgos bus Vietnamo. Panašią propagandą jau kelintas metas varo š. Vietnamo komunistai.

PASIMATĖ SU ATSAKOMINGAIS VALDŽIOS PAREIGŪNAIS

Sostinėje vyrauja įsitikinimas, kad Brazinskai nebus išduoti rusams, nežūrint į spaudimą

CHICAGO, Illinois. — Lietuvos respublikos atstovas Juozas Kajeckas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas Dr. Kęstutis Valiūnas pirmadienio popietę buvo Valstybės Departamente ir gana ilgai tarėsi įvairiais rusų pavergtos Lietuvos reikalais. Lietuviškų organizacijų atstovus priėmė p. J. Martin, Valstybės Departamente betvarkas Lenkijos, Vengrijos ir Pabaltijo valstybių reikalus.

Visi trys atsakingų organizacijų atstovai vėliau buvo užėję ir į turkų ambasadą, kur gana ilgai kalbėjosi apie dabartinę Prano ir Algirdo Brazinskių teisinę padėtį.

Brazinskių klausimas buvo aptartas ir Valstybės Departamente. JAV nenori kištis į Turkijos vidaus reikalus. Turkija yra valdoma pagal veikiančius turkų įstatymus. Turkų teismai pripažino Brazinskams tremtinių teises ir leido ne tik apsigyventi Turkijoje, bet ir išvažiuoti iš Turkijos, jeigu jie norėtų.

inž. EUGENIJUS BARTKUS

skrido į Chicago, sėdė į kitą lėktuvą ir pasileido į vakarus įvairiais biznio reikalais.

Samuelson laimėjo Nobelio premiją

STOCKHOLMAS. — 1970 metų Nobelio premiją už pasižymėjimą ekonomijos mokslo srityje laimėjo amerikietis, profesorius Paul A. Samuelson iš Massachusetts technologijos instituto.

Karališka mokslų akademija, paskirdama premiją, pažymėjo, kad prof. Samuelsono nuopelnai yra susieti su sukūrimu statistinės ir dinamiškos teorijos, kuri esanti labai svarbi ekonomijos mokslui.

Premija už sukūrimą naujos teorijos ekonomijos moksle pirmą kartą buvo paskirta pernai. Tad profesorius Samuelson tenka antra tos rūšies Nobelio premija, kuri siekia \$80,000.

Šiais metais Nobelio premija, be Samuelsono, laimėjo dar šie amerikiečiai: Norman Ernest Borland, „žaliosios revoliucijos“ puoselėtojas, ir biochemikas Julius Axelrod (už mediciną).

Kiek žinoma, ekonomijos premijai buvo nominuota net 50 kandidatų. Tarp jų buvęs ir Chicago universiteto profesorius Milton Friedman bei profesorius Vasilij Kantorovich, sovietų ekonomistas ir matematikas.

Surengtoje spaudos konferencijoje prof. Samuelson kritiko prezidento Nixono ekonominę politiką, pareiškėdama, kad ji sulaukanti krašto ekonominį augimą ir didinantį nedarbą. Jei ir toliau toji politika nebūsianti pakeista, tai, esą, galima laukti dar didesnio nedarbo padidėjimo.

Konferavo su Sadat

KAIRAS. — Indijos premjerė Indira Gandhi, grįždama iš New Yorko (ji ten dalyvavo 25 metų Jungtinių Tautų suaktyvėjimo minėjime), sustojo Kaire ir konferavo su naujai išrinktu Egipto prezidentu Anwar Sadat.

— Fijii valstybė priimta į Jungtines Tautas.

JUOZAS KAJECKAS

Klausimas buvo svarstomas aukštesnėje turkų teismo instancijoje, bet tremtinių teises nepakeistos. Valstybės Departamente pareigūnai nemano, kad Turkija pasiduotų sovietų spaudimui. Rusai jau ne vieną kartą bandė spausti turkus, bet jie kiekvieną kartą moka rusams pasakyti ne, ir pajėgia nenusileisti.

Dr. J. K. VALIŪNAS

Turkų ambasados pareigūnai užtikrino, kad Turkijoje teismų sprendimai ne tik respektuojami, bet visiems privalomi. Ambasadoje vyrauja įsitikinimas, kad Brazinskai nebus išduoti rusams. Sovietų valdžios argumentai Brazinskams išsiųsti nerimti. Rusai nori keršyti laisvės siekiantiems žmonėms.

Eugenijus Bartkus, praleidęs pirmadienį Washingtone, par-

NERIOS VIETININKIŲ JŲRŲ SKAUIŲ VADOVĖS DAINAVOS SĄSKRYDYS SPALIO 10—11 DIENIEMS GILTO PLOŠO NUOT.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDžia LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIVS
Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, IL 60629

VII-JI METAI NR. 37 (297)

160 jauniausių vadovų Dainavoje —

ŽAISTI, AUGTI, STIPRėti

Uždaviniai ir žaidimai mėsinėje 2-ju dienų išklysoje

Spalio 10-11 d. Dainavoje, Mich., įvyko LSS Vidurio Rajono vadovų suorganizuotas skitinkų-ų ir paskitinkų-ų išklysa. Išklysoje, viršininkė — Rajono vadovė ps. Irena Kerelienė, dvasios vadovė — V. s. Juozas Vaišys, S. J. ir komendantas — S. Geshlovskis. Dainavos 162 vadovai iš Chicago ir Cicero, Ill., Clevelando, Ohio, ir Detroito, Mich.

Suvažinimo tikslas buvo gražiai apibūdintas viršininkės ps. I. Kerelienės sveikinimo žodyje: „Skitinkai — tai pats svarbiausias skautiškas vienetas, kuris dūta ir žandžė draugė bendrai atlieka savo pareigas ir laikosi bendros drausmės. Čia suvažiavome šį kartą skitinkų pagrinde žaisti didelį skautišką žaidimą. Jūs, skitinkai, ir busimieji skitinkai, įsijungiate į šį žaidimą lengvu jaunatvišku juo-

ku ir atvira širdimi. Esate atieties didieji vadovai!“

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą. „Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

„Skautų skitiję nėra vietos žiūrovams“ — kalbėjo savo pa-sprendė visos, įsijungdamos į žaidimą.

IS MAZO GRUPO...

Laikinasis komitetas 1949 spalis 23 perduoda pareigas naujai išrinktajam (2)

Dribant ir stengiantis, galvą gale pavyko

šaukti visuotinį tėvų susirinkimą. Kvietimai buvo išsiųsti 87 atvirutėm ir 21 laišku:

„Gerbiame! Mūsų vaikai, pradėję organizuoti skautų būrius šiame mieste, parodė tiek iniciatyvos, energijos bei sumanumo, jog susilaukė gyvo priėmimo visuomenėje. Jie yra ver-

ty vyresniųjų paramos, todėl aš drįstu kreiptis į Tamsas, kviesdama tapti skautų rėmėja. Pri-

tarimo tikios pirmo eilės iš Tėvų, kuriems ypač turi rūpėti jų vaikų auklėjimas, o mes gi žinome, kad skautybė yra gera auklėjimo sistema.

Pirmas Skautų Rėmėjų susirinkimas įvyks š. m. spalio mėn.

vesti konkursiniu būdu, buvo la-

bai gerai suplanuoti ir spėjo entuziastingai. Laimėjo skitinkai Nr. 13, surinkus 62 taškus.

Laure, kuris įvyko spalio, pravedė v. s. V. Vilekio. Kiekvie-

nas vienas turėjo po pasirodymo. Buvo norėta geriausių pa-

sirodymų premijuoti, bet nepa-

vyko, nes patalpinus laimėto-

jus, jie ruošiasi gyvenimui šiu-

lai „Mūsų Dievi, Tėvyne! Jie Artimui!“

Tapkime jų rėmėjais, padėki-

me jiems likti ištikimais gimta-

jam kraštui ir vėgintiems tai šaliai, kuri mus su jais priglau-

dė. 8 m. spalio mėn. 23 d. 3 val. p. d. Don Varno Posto sa-

leje, 6816 So. Western Ave., Chi-

cago, Ill., vyks pirmas Lietuvių

Skautų Rėmėjų susirinkimas.

Susirinkime tą dieną visi kam-

rupi šis reikalas. Atsimeis or-

ganizacinius klausimus ir nu-

statysime galres tolimesniam

veikimui. Atsiminkime, jog lie-

tuvių skautų reikalas yra visų

mūsų reikalas, todėl nepamir-

kime — š. m. spalio mėn. 23 d.

3 val. p. d. Don Varno Posto

sauleje.

Iniciatorių vardu Kristina Gri-

nienė“.

Užsilikusių bylos nerodo,

kiek tėvų dainavo šiame

susirinkime.

Nėra nei susirinkimo protoko-

lo kopijos, tačiau likę užrašai ro-

d, kad buvo susirinkta rasti

buvusius skautų vietovės Vokie-

tių vėliavas (pvz.: Kur vėliava

iš Europos? — Hanau buvo

vėliavų?); rūpintis sudaryti

komisijas įstatams paruošti, fi-

nansų komisija pasilinksmin-

iams organizuoti lėšoms telkti

ir t. t. Darbovarkė buvo š:

„Ivadas (K. Grinienė), Palaimi-

nė (Kun. J. Vaišys, SJ). Darbo-

varkės priėmimas, kalbų lai-

ko nustatymas, prezidento

rinkimai: (Pasaulio Liet. Skau-

tių Sąj. Garbės Pirm. K. Palčian-

skas, Liet. Skautų Serijos Ra-

jono Vadeivė O. Zailskienė, Liet.

Skautų Brolių Rajono Vadei-

vas ir Chicago skautų turtinink-

as L. Grinius, Chicago skau-

tių turtininkė N. Grigaliūnė

arba adjutante M. Harekaitė,

Tėvų atstovai). K. Grinienė

pranešimas: projektas dėl va-

do, konstrukcijos schema įsta-

ta. Laikinos Centro valdybos su-

darymas: įstatų projektui per-

žiūrėti, narių mokėsimas rink-

ti. Lokalinį vadovų ir komite-

23 d. 3 val. p. d. Don Varno Pos-

to sauleje, 6816 So. Western Ave.,

Chicago, Ill.

Tamstų dalyvavimas yra la-

bai laukiamas, nes norėtumė, kad

tolimesnio veikimo galėms nu-

statyti Tėvai pareikštų savo

nuomonę ir pageidavimus.

Reikšdama tikrą pagarbą, in-

iciatorių vardu, Kristina Grinie-

ne“ (atviruko kopija, 1949.X.9).

1949.X.22 „Draugas“, „Nau-

ienės“ ir „Margučio“ radijas

skelbė šį pranešimą:

„Lietuviai! Jau apie 200 mū-

šių vaikų Chicago mieste ir ap-

linkėje yra susiorganizavę i

skautų vienetus. Mes jau turė-

jome progą susipažinti su jais

šių vakarų per jų surengtą lau-

žą Marquette Parke ir Geleži-

kelių parodoje. Ar jie ne pu-

ikiai prezentavo mūsų tautą, ar

neparodė sumanumo, darbštū-

mo bei susiklausymo? Ar jie ne

daro mums garbės? Ar ne lai-

kas jau ir vyresniesiems ateiti

jiems į talką? Ar mes galime

likti pašaliniais žiūrovais ten,

kur vyksta didelis auklėjimo

darbas? Skautai grūdina savo

būda darbe, ugdo melle gamtai,

nuo kurios tolsta didmesnio žmo-

gus. Jie ruošiasi gyvenimui ši-

uolai „Mūsų Dievi, Tėvyne! Jie

Artimui!“

Tapkime jų rėmėjais, padėki-

me jiems likti ištikimais gimta-

jam kraštui ir vėgintiems tai ša-

liai, kuri mus su jais priglau-

dė. 8 m. spalio mėn. 23 d. 3 val.

p. d. Don Varno Posto sauleje,

6816 So. Western Ave., Chi-

cago, Ill., vyks pirmas Lietuvių

Skautų Rėmėjų susirinkimas.

Susirinkime tą dieną visi kam-

rupi šis reikalas. Atsimeis or-

ganizacinius klausimus ir nu-

statysime galres tolimesniam

veikimui. Atsiminkime, jog lie-

tuvių skautų reikalas yra visų

mūsų reikalas, todėl nepamir-

kime — š. m. spalio mėn. 23 d.

3 val. p. d. Don Varno Posto

sauleje.

Iniciatorių vardu Kristina Gri-

nienė“.

Užsilikusių bylos nerodo,

kiek tėvų dainavo šiame

susirinkime.

Nėra nei susirinkimo protoko-

lo kopijos, tačiau likę užrašai ro-

d, kad buvo susirinkta rasti

buvusius skautų vietovės Vokie-

tių vėliavas (pvz.: Kur vėliava

iš Europos? — Hanau buvo

vėliavų?); rūpintis sudaryti

komisijas įstatams paruošti, fi-

nansų komisija pasilinksmin-

iams organizuoti lėšoms telkti

ir t. t. Darbovarkė buvo š:

„Ivadas (K. Grinienė), Palaimi-

nė (Kun. J. Vaišys, SJ). Darbo-

23 d. 3 val. p. d. Don Varno Pos-

to sauleje, 6816 So. Western Ave.,

Chicago, Ill.

Tamstų dalyvavimas yra la-

bai laukiamas, nes norėtumė, kad

tolimesnio veikimo galėms nu-

statyti Tėvai pareikštų savo

nuomonę ir pageidavimus.

Reikšdama tikrą pagarbą, in-

iciatorių vardu, Kristina Grinie-

ne“ (atviruko kopija, 1949.X.9).

1949.X.22 „Draugas“, „Nau-

ienės“ ir „Margučio“ radijas

skelbė šį pranešimą:

„Lietuviai! Jau apie 200 mū-

šių vaikų Chicago mieste ir ap-

linkėje yra susiorganizavę i

skautų vienetus. Mes jau turė-

jome progą susipažinti su jais

šių vakarų per jų surengtą lau-

žą Marquette Parke ir Geleži-

kelių parodoje. Ar jie ne pu-

ikiai prezentavo mūsų tautą, ar

neparodė sumanumo, darbštū-

mo bei susiklausymo? Ar jie ne

daro mums garbės? Ar ne lai-

kas jau ir vyresniesiems ateiti

jiems į talką? Ar mes galime

likti pašaliniais žiūrovais ten,

kur vyksta didelis auklėjimo

darbas? Skautai grūdina savo

būda darbe, ugdo melle gamtai,

nuo kurios tolsta didmesnio žmo-

gus. Jie ruošiasi gyvenimui ši-

uolai „Mūsų Dievi, Tėvyne! Jie

Artimui!“

Tapkime jų rėmėjais, padėki-

me jiems likti ištikimais gimta-

jam kraštui ir vėgintiems tai ša-

liai, kuri mus su jais priglau-

dė. 8 m. spalio mėn. 23 d. 3 val.

p. d. Don Varno Posto sauleje,

6816 So. Western Ave., Chi-

cago, Ill., vyks pirmas Lietuvių

Skautų Rėmėjų susirinkimas.

Susirinkime tą dieną visi kam-

rupi šis reikalas. Atsimeis or-

ganizacinius klausimus ir nu-

statysime galres tolimesniam

veikimui. Atsiminkime, jog lie-

tuvių skautų reikalas yra visų

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per
six months, \$6.00 per 3 months. In
other USA localities \$18.00 per year,
\$10.00 per six months, \$5.00 per
three months; Canada \$20.00 per year;
other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$20.00
pusei metų \$11.00
tris mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitoje JAV vietose:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

trims mėnesiams \$5.00
vienam mėnesiui \$1.75
Kanadoje:
metams \$20.00
pusei metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.00

Užsienioose:
metams \$21.00
pusei metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.50

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Blogai informuotas teisių dekanas

Visoje sovietų imperijoje lietuviams Brazinskams padaryta didelė išimtis. Sovietų valdžia vengia kalbėti ir rašyti apie tarptautinius jų pralaimėjimus arba nekultūringus sovietų valdžios atstovų pasielgimus. Kad paversti gyventojai nepatirtų apie jų nepasisekimus, tai rusai trukdo užsienio radio stotims, tomis pačiomis bangomis leidžia kitas žinias, muziką arba visai nesuprantamus garsus. To paties buvo galima laukti ir apie Brazinskų pabėgimą, bet taip neįvyko. Ne tik sovietų radijas, bet ir spauda pradėjo gana greitai kalbėti apie sovietų lėktuvo pagrobimą ir Prano bei Algirdo Brazinskų pabėgimą. Nuo rusiškų spaudos mažai atsiliko ir lietuviškoji. Brazinskai pabėgo spalio 16 dieną, o spalio 20 dienos Vilniuje leidžiamose "Tiesoje" jau buvo ne tik sovietinės versijos pranešimas apie visą įvykį, bet idėti "Pravdoje" pasirodė "pasipiktinimai" ir reikalavimai atiduoti abu Brazinskus sovietų "teismui".

"Tiesoje" yra idėtas ne tik oficialus pranešimas apie lėktuvo palydovės Nadieždos Kurčenkaitės atliktus didvyriškus darbus ir josios mirtį, bet ir prof. Prano Kūrio samprotavimas apie visą šį tarptautinį "nusikaltimą". Pranas Kūris yra naujai iškeptas "sovietinės teisės" dekanas. Apie tarptautinę teisę jis nusimano tiek, kiek rusai "teisėninkai" nori, kad jis žinotų. Jeigu būtų šiuo klausimu rašęs kuris nors vyresnio amžiaus profesorius, turėjęs progos mokykloje ir gyvenime susidurti su tarptautinės teisės nuostatais, tai būtų įdomu pasiskaityti, o dabar Vilniaus universiteto teisių fakulteto dekanas, parašydamas rašinėį "Žudikus — atsakomybėn", tikrai savo nežinojimą viešumon iškelė. Jis rašo:

"Pagaliau, visa eilė valstybių savo baudžiamuosiuose įstatymuose yra numatčiusios "oro piratystės" nusikaltimo sudėtis. P. Brazinskas nusikaltimą padarė kriminaliniais sumetimais, o jo nusikaltama praeitis yra žinoma ir akivaizdi. Egzistuoja visuotinė pripažinta tarptautinės teisės norma, kad su laikomi ir perduodami ir nusikaltimo įvykdymo vietos valstybę nusikaltėliai, jei jų įvykdyti veiksmai yra nusikaltami abiejų valstybių įstatymų požiūriu. Teisingumo interesai reikalauja, kad oro piratai ir žudikai būtų perduoti teismui tos valstybės, kurios teritorijoje jie įvykdė savo nusikaltimus". ("Tiesa", 1970 m. spalio 20 d., 3 psl.).

ALGIRDAS BUDRECKIS

"PANIE KOCHANKU" RADVILAS

(Tęsinys)

Baro konfederacija

Seimui dar nesibaigus, susidarė jam priešinga konferencija 1768 metais. Į slaptus susirinkimus Varšuvoje suėjo Soltykas, Branickis, Mniščechas, Wesselis, Ževuskiai, Mykolas Krasinskis su broliu vyskupu

Adomu ir Juozas Pulaskis. Konfederacija susidarė Podolėje, Baro miestelyje 1768 m. vasario 29 d. Lenkijos-Lietuvos senai politinei ir tikybinei santvarkai, kraštui iš rusų įtakos išvaduoti ir nuo sosto karaliui Stanislovui Poniatovskui pašalinti.

Pirmas Lietuvoj pradėjo veik-

Jeigu Vilniaus universiteto teisių fakulteto dekanas ir tarptautinės teisės "specialistas" Pranas Kūris būtų turėjęs tikslesnį informaciją apie Brazinskų padarytą "nusikaltimą", tai jis panašiai Vilniaus "Tiesoje" nebūtų rašęs. Dekanas kalba apie bendro pobūdžio Tokio mieste ir New Yorke padarytus tarptautinius nutarimus, bet jis nieko nesako, kad tarp Sovietų Sąjungos ir Turkijos nėra jokios sutarties, liečiančios lėktuvų grobikus. Kelios valstybės sovietų valdžiai siūlė tokias sutartis pasirašyti, bet Maskva visą laiką atsisakinėjo. Rusai diržavosi, kad sovietų lėktuvai negrobiami. Piratai čiumpa tikrai Amerikos lėktuvus ir kreipia juos į Kubą.

Bet verta priminti, kad turkai, neturėdami jokios sutarties su rusais dėl "oro piratų", vis dėlto tą pačią dieną leido sovietų lakūnams išvažiuoti iš Trabzono ir leido rusams išsivežti keleivius, norėjusius grįžti į komunistų pavergtas teritorijas. Turkai ir lėktuvą atidavė rusams, bet jie patys nenorėjo jo imti. Silpno sovietinio plieno kojos buvo iškraipytos, rusai bijojo, kad lėktuvas, bandydamas pakilti, visai nesudėtų. Tuo tarpu rusai audros metu paklydusio ar sovietų specialių radijo bangų suklaidinto Amerikos lėktuvo visai nenori atiduoti. Neišleidžia ir amerikiečių, patekusių į sovietinę Armeniją.

Dekanas visai niekus nušneka, kai kalba apie "nusikaltimo vietą". Dekanas, kartodamas sovietų versiją, tvirtina, kad "nusikaltimas" įvykdytas sovietų erdvėje, tuo tarpu aiškiai nustatyta, kad jis vyko neutralioje erdvėje. Sovietų lėktuvas buvo Juodosios jūros erdvėje, apie 30 mylių nuo krantų. Sava teritoriją rusai gali skaityti tik 3 mylias nuo krantų. Nusikridus tris mylias, lėktuvas jau patenka į tarptautinę erdvę. Rusai tvirtina, kad Brazinskai pareikalavo sukti į kairę už penkių minučių, tuo tarpu Brazinskai tvirtina, kad jie pradėjo veikti 10 minučių praėjus nuo atitrūkimo nuo žemės, kai lėktuvas pradėjo sukti į dešinę. Rusai tikslų žinių nedavė, todėl dekanas ir padarė netikslias išvadas.

Bet prof. Pranas Kūris labai jau nedekaniškai nušnekojo apie "žinomą ir akivaizdžią" Prano Brazinskų "nusikaltimą praeitį". Dekanui Kūriui ji yra tokia aiški, kaip tam sovietų diplomatui, aukštesnėje teismų instancijoje kaltinamam Brazinskui būtais ir nebūtais dalykais. Ta aiškuma aptemo, kai vienas turkų apygardos teismo teisėjas paklausė Brazinskus kaltinusių rusų: "Jeigu jūs žinojote, kad teisiamasis yra toks didelis nusikaltėlis, tai kodėl iki šio meto jūs jo neteisėtai ir nebaudėte?"

Sovietų diplomatams nežinojo, ką teisėjui atsakyti, o turkų teismas Brazinskus išteisino. Jeigu dekanui Kūriui reikėtų atsakyti į tą patį klausimą, tai ir jis mažiau ką tegalėtų pasakyti, negu pasakė specialiai į Turkiją atsiųstas sovietų diplomatas. Jo minimas "žinomas ir akivaizdus" nusikaltimas nebūtų toks "akivaizdus", nes jis "pastebėtas" tik tai po to, kai Brazinskas turėjo drąsos ir mokojo sovietų lakūnus priversti nusikristi į jį ir laisvę.

ti Karolis Radvilas, Radomo konfederacijos maršalka. Po begėdiško 1767 m. seimo Radvilas pastebėjo, kad jis buvo rusų apgautas. Jis nutraukė santykius su Reppinu ir išvyko į savo dvarą Nesvydžiuje. Rusai pradėjo įtarinėti, kad jis palaiko ryšius su Baro konfederacijos maršalka, Mykolu Krasinskiu. Radvilas pastebėjo, kad jis toliau negali bendradarbiauti su rusais. Jis įstojo į sukilėlių stovyklą. Iš tikrųjų Baro konfederatų idėjos sutapo su jo charakteriu: Baro konfederatai kovojo už seną santvarką, už diduomenės privilegijas, už Katalikų bažnyčios pirmenybę. Kas kuteno Radvilą širdį buvo faktas, kad konfederatai siekė nuvainikuoti jo seną priešą Stanislovą Poniatovskį.

1768 m. pavasarį Radvilas tarėsi su Baro konfederacijos vadovu Kazimieru Pulaskiu apie sukilimo organizavimą. Liepos mėn. Radvilas išvyko į savo dvarą Prūsiose, ieškodamas Fridricho II ir Prūsų Radvilų paramos. Bet pats Fridrichas II tykojo Žečpospolitos žemės. Prūsų Radvilai neužtarė Panie Kochanku planų. Radvilas apsilankė Drezdene, pagaliau pasizadėjo vyskupui Krasinskiui pradėti sukilimą Lieuvoje su savo 6000 milicijos.

Nepriklausomai nuo Radvilo liepos mėn. pradėjo veikti Kaukaso pataurininkis Simanas Kasakuskas. Ėmė burtis konfederacijai Kaune rugpjūtio 20 Ukmėrgės bajorai sukonfederavo rugpjūtio 23 d. Atsirado konfederatų būreliai Jonavoje, Ašmenoje, Upytėje.

Spalio mėn. atsirado daugiau konfederacijų Lietuvoje, pvz. Mykolas Jonas Pacas sukonfederavo Naugarduko bajorus. Bet Lietuvos konfederatams ėmė nesisekti. 1768 m. rudenį visu konfederacijų likučiai suėjo į Nesvydžių pas Karolį Radvilą, kuris jau turėjo apie 5,000. savo kariuomenės. Reppinas pasiektė rusų reguliarios kariuomenės dalinius užimti Nesvydžių. Spalio mėn. priešė prie Nesvydžiaus gen. Izmailovas su 700 karių. Radvilas pasidavė be šovio. Kunigaikštis pats, rusų pulk. Karr prikaltintas, liepė savo įguli nugalėti konfederatus. Po to, spalio 15 d. Lietuvos konfederatų maršalka Mykolas Pacas pasitraukė į Ukrainą. Nesvydžių pilyje, išvežus Radvilą į Bialą, sveciavosi rusų generolas Tottlebenas. Radvilų rinkiniai buvo plėšomi ne tik rusų, bet ir vietos gyventojų.

1769 m. vasarą su keliais šimtais sukilėlių per Brastą broliui Pulaskiai įsiveržė į Lietuvą. Prantamai. Ir jam, žmogeliui, reikės dabar labai arti prie Dievo būti. Apie žemaičių kaimo žmonių daugumą čia rašau. Buvo ūkininkų tarpe ir tokių, kurie kelis kartus metuose išpažinties ejo, kurie daugiau suprato apie jos esmę, kuriuos pamaldžiais vadinti buvo galima, bet tokie galėjo sudaryti tik penkiolika procentų visos ūkininkijos. Samdytųjų tarpe dar mažesnis procentas pamaldžių tebebuvo.

Sutvirtinimo sakramentą žemaičiai vadino dirmavone. Vyskupas dirmavodavo vaikus. Dirmavone žmonės mėjo, nes padirmavotas skaitėsi jau kaip ir į suaugusius pakeltas. O, be to, prie dirmavonės einant vyskupą visai iš arti pamatyti buvo galima.

Vyskupas retenybė buvo mažame miestelyje. Kai jis atvažiuodavo, didelė šventė būdavo. Iškilmingai pasitikdavo, su bažnytine procesija ir net su raiteliais, ir būriais rinkdavosi visi iš kaimų jo laukti. Ir žinodavo, kad bus dirmavojami vaikai, ir visi juos prie dirmavonės vedavo. Tami sakramentui iš anksto ruošti nereikėjo. Bet ir tikrosios jo prasmės žmonės nežinojo. Mažai kas težinojo. Jokio baltiaus niekas dirmavonės proga nekėlė. Kūmas, kuris per dirmavonę vaikui ant peties savo ranką padėdavo, nupirkdavo kokią mažą donelę, koki žaisliuką, ir tuo viskas pasibaigdavo.

Ir moterystės sakramentą buvo žiūrėta kaip į būtinybę, tokią pat kaip ir krikštą. Kaip be krikšto žmogus žmogumi nebuvo,

Volkovisko ir Šonimo apskrityse jie kvietė žmones dėtis prie konfederacijos. Horainas, Karolis Radvilas, Pacas, Sapiehos, nepasitikėdami Pulaskiu, prie jų neprisdėjo. Tarp lietuvių ir lenkų vadovybių prasidėjo kovos. Lietuviai laikėsi skyrium. Konfederacija Lietuvoje atgaivinta 1769 m. birželio 6 d. Pranciškui Pulaskiui vadovaujant. Tuo tarpu Biežinskis pasiskelbė vyriausiuoju maršalka ir patraukė į savo pusę Lietuvos didžiūnus. Biežinskis, gavęs iš Karolio Radvilo 600 žmonių, ėmė savarankiškai veikti.

Rusai tuo tarpu sutraukė į Lietuvą didesnę kariuomenę ir pradėjo naikinti veikiančius sukilėlius. Liepos mėnesį rusai sumušė Biežinskį ties Balstoge, kuris per Jurbarką pabėgo į Prūsiją. Biežinskis, gavęs iš Karolio Radvilo 600 žmonių, ėmė savarankiškai veikti.

Bet pasipriešinimas rusams neužslopo, ir Radvilas vėl atsirado kovoje prieš rusus, įeidamas į generalinę konfederatų tarybą — generalitetą 1770 m. pradžioje. Saugumo sumetimais generaliteto taryba išsikėlė į Prešovą, Vengrijoje. Pats Radvilas išsilaikyti krašte negalėjo ir turėjo vėl bėgti į užsienį: į Turkiją, Vengriją, Saksoniją, Bavariją, Italiją. Tuo tarpu įvyko pirmasis Lenkijos-Lietuvos padalinimas 1772 m. Radvilas užsienyje vedė diplomatinę kovą, bet jokio užtarmos niekur nerado. Kalbinamas nusilenkti imperatorei Kotrynai, Radvilas ilgai spyrėsi, net nenorėdamas priimti 2,000,000 rublių nuostolių atlyginimo, pareiškęs, kad jo dvaruose maskoliai vien po du sudaužė daugiau negu už tą sumą. Iš tikro vien stalo sidabro iš Nesvyžiaus rusai buvo išgabėję 12 vėžimų. Bet ilgainiui Radvilas neišlaikė, 1775 m. nušizėmo, atsispaštydamas Kotrynos. Antrą kartą iš jos atgavo turtus bei dvarus. Karolis Stanislovas Poniatovskis bendradarbiavo su rusais, norėdamas gelbėti, kas dar liko Radvilas susitaikė su karalium ir grįžo Lietuvon 1779 m., pasižadodamas 1778 m. amnestijos malonės.

Paskutinis Saksų gadinės atstovas

Po tremties Radvilas užsidarė Nesvydžiuje, kur jis praleido savo laiką girtuokliaudamas, medžiodamas ir lebaudamas. Jis buvo paskutinis Saksų gadinės atstovas. Jo asmenybė iki mirties buvo apgaubta mitais. Liau-

dis jį pramynė "Panie Kochanku". Lenkų ir lietuvių bajorų jaunoji karta jį taip pat praminėdavo ir laikė jį krašto blogybe ar puskaviliu. Bet jo kvailumas ir grubumas ne kiek nesiskyrė nuo tų laikų kitų didikų. Jaunoji apsišvietusi karta jo tik nesuprato.

Iš prigimties turįs vidutiniškus gabumus ir siaurą supratimą, mažai išsilavinęs jis užėmė Vilniaus vaivados urėdą tarp 1768 ir 1790 m. ir pralobė vien dėl to, kad gimęs Radvilu. Jo egoizmas buvo besaikiš. Priešininkai skundėsi, kad jo despotizmas taip pat buvo be ribų. Lietuvoje jį pataikūnai vadino didžiojuoju kunigaikščiu ar karaliuku. Jam patiko vaidinti karaliuko rolę. Jis valdė Vilniaus kraštą, kaip vaivada be viešosios opozicijos. Kiekvienas Lietuvoje vienai ar kitaip priklausė nuo jo malonės.

Nesvydžiuje "Panie Kochanku" užlaikė savo dvarą orientališkame parodungume. Jo dvarų kaimynai buvo šimtai bajorėlių, kurie, kaip klientai, apspito "Panie Kochanku". Šis draugiško temperamento puotautojas mėgdavo sukviesti bandą klientų kartu su juo pasidžiaugti, linksintis ir lebauti. O klientai mėgdavo jo melagingas istorijas ir perdėtus pasigyrimus. Jo baliukuose vyravo saivaliavimas ir grubūs lebavimas. Kultūringiesiems svečiams pas Radvilą nebuvo estetinio grožio. Visur žibėjo prabangiška puikybė; pliusiniai kreslai, rėžiančių spalvų pamušalų apdengę neapštytus medžio dirbinius. Turtai buvo perkrauti, be jokio meniško suderinimo. Radvilas išstatydavo parodai tūkstančius aukso ar sodabro eksponatų.

Garsiajame turtų kambaryje buvo saugomos visokios nuostabos, kaip pvz. karaliaus Jono Sobieskio prie Vienos pagrobta turkų didžiojo vizirio palapinė. Ant valgomųjų stalų stovėjo apaštalių nuostabių statulų, šlifuto sidabro, dviejų pėdų ūgio. Jo motinos pradėta biblioteka turėjo kelis tūkstančius knygų. 1770 m. Radvilo meno galerijoje buvo 984 paveikslai.

Radvilas buvo senovės didikų tradicijų, vadinamo sarmatizmo atstovas. Jis buvo aršusis prancūzių bei karališko dvaro naujovių priešas. Kas pas jį prisistatydavo su lenkišku kontušu, tas galėjo tikėtis iš jo vaišingumo. Jis buvo karsatas, bet ir savotiškas tėvynės mylėtojas. Menui paaukojo milijonus. Baro konfederacijos reikalams jis paaukojo 10 milijonų auksinų.

(Bus daugiau)

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS SR.

ŽEMAIČIO TIKĖJIMAS XX AMŽIAUS PRADŽIOJE

1.

Kiekvienas normalus žmogus yra krikščionis katalikas. Tai savaime suprantama. Žydai negali būti katalikais, nes jie nužudė Dievą. Bet jų ne žmonėmis nevadiname. Jie turi savo tikėjimą, keistą ir juokingą. Rusų tikėjimas yra kreivas, su kreiviu kryžiumi. Yra dar parmazonai ir pagony, girdėti pasakojant, bet nematyti ir nežinomi.

Toks buvo kaimiečio supratimas apie tikėjimus bendrai.

Katalikų žmogus pasidaro per krikštą. Kol nėra pakrikštytas, nėra dar pilnas žmogus, mažai tesiskiria nuo gyvulio.

Tai buvo jokių abejonių nekeltanti tiesa, nors tikrosios krikšto prasmės nesuprantant ir jį nesiginant.

Nesiginio žmogus į tai, kas vyko bažnyčioje krikšto metu. Jam atrodė, kad ir nepridera per daug galvoti ar teirautis. Reikia tik tikėti ir pasitikti. Viskas, ką kunigas dary ar sako, yra gera, neginėjama, šventa, tai kam ir galvą apie tai besukiti. Žmogaus pareiga yra tik pavadinti vaikui kūmų ir pakelti balių.

Kai vaikas paugterėjo, atėjo pirmoji Komunija. Pareiga būtiny, bet nepatogi. Nepatogi tuo, kad reikia pasiūti jį kur nors pasimokyti katekizmo. Ir nuo gyvu-

lių ganymo atitraukti, ir kitokios gaisiaties atsiranda.

Paskui metuose kartą eiti išpažinties ir prie komunijos. Vėlykine ta pareiga vadinosi. Jeigu gegužės mėnesį pamatydavo žmogų kailiniais apvilkiusį, juokais sakydavo, kad jis dar nebuvo vėlykinės. Nemaloni pareiga, nepagėdijama, bet išsisukti nuo jos negalėjo.

Rudenį ir žiemos pradžioje važinėdavo po parapiją kalėdininkai. Važiudavo kunigas, vargonininkas ir zakrastijonas. Visą parapiją apvažiuodavo, kiekvieną kiamą. Kol gaspadorius kalėdininkams grūdus atseikėdavo, kunigas tikrindavo, ar vaikai ir samdytieji moka poterių ir katekizmą. Trumpai patikrines kiekvienam suaugusiam duodavo vėlykinę kortelę atiduoti kunigui. Šitaip buvo sužinoma kas nebuvo išpažinties. Vėlykinės nebuvo žmogus mūrs galėjo būti neįpriimtas į kapus.

Vėlykinės išsiruodavo į bažnyčią anksčiau. Be pusryčių išeidavo, nes prie komunijos eiti buvo galima tik nuo alyklos nakties niko į burną nepačmus. "Ožius išvedė", sakydavo žmonės. Parduoti juos išvedė.

Per gavėnią sekmadieniais jau ankstyrytą prie klausyklių spūstis prasidedavo. Pradžioje visi stodavo į eilę. Kai ji pailgėdavo, vėliau atėjęs nebeuorėdavo prie galio stoti, bandydamo kur nors į vidurį įlįsti. Susispausdavo tada eilėje stovintieji, kad jis įsiterpti negalėtų. Bet šis įremdavo pečių ir visa jėga spausdavosi. Kai prie klausyklos žmogus keisdavosi, eilė truputį pa-

judėdavo, ir tas naujai atėjusysis jau galėdavo įsmukti į eilę.

Supykėdavo tie, kurie anksčiau atėję buvo, o dabar eilės gale bestovį paliko. Jie imdavo įsirežę spausiti eilę. Jauni vyrai, jėgos daug — ir eilė nebeišlaikydavo, lanku išilepėdavo ir subyrėdavo. Tada jau visi atgal puldavo prie klausyklos, grūdėdavo. Eilė pasidarydavo trilypė ar net keturilypė. Tiesiog jau srovė žmonių prie klausyklos verždavosi. Kartais nuo didelio spaudimo klausykla su visu kunigu pasieni tolyn važiuoti pradėdavo, jeigu iš antros pusės spaudimas mažesnis pasitaikydavo. Kunigas tada atsistodavo, išbardavo žmones, gyvuliai išvadindavo. Truputį nurimdavo, bet neilgam.

Išpažintį žmonės suprato kaip pirmą atbaidyti juos nuo to, kas neleidžiama daryti, kas vadinama nuodėme. Geriau neusidėk, nes labai nemaloni bus, kai reikės paskui kunigui pasisakyti. Šitas nemalonus nustelbė tikrąją išpažinties esmę. Iš išpažinties bebuvo likusi tik hausa mē, to nemalonus formoje, kad reikia pasisakyti kunigui, kad ką nors negero esi padaręs. Ir palengvėjimą jausdavo žmogus po išpažinties, kad sunki ir nemaloni pareiga jau atlikta yra.

Tuoju eidavo prie komunijos. Nebuvo papročio eiti prie komunijos nebuvo tą pačią dieną išpažinties.

Prie altoriaus artindavosi žmogus su pagarba ir net su neiškia baimė. Jausdavo, kad kažkas nepaprastai didingo ten yra, patį Dievas, kažkur ir kažkaip, nesu-

prantamai. Ir jam, žmoguiui, reikės dabar labai arti prie Dievo būti.

Apie žemaičių kaimo žmonių daugumą čia rašau. Buvo ūkininkų tarpe ir tokių, kurie kelis kartus metuose išpažinties ejo, kurie daugiau suprato apie jos esmę, kuriuos pamaldžiais vadinti buvo galima, bet tokie galėjo sudaryti tik penkiolika procentų visos ūkininkijos. Samdytųjų tarpe dar mažesnis procentas pamaldžių tebebuvo.

Sutvirtinimo sakramentą žemaičiai vadino dirmavone. Vyskupas dirmavodavo vaikus. Dirmavone žmonės mėjo, nes padirmavotas skaitėsi jau kaip ir į suaugusius pakeltas. O, be to, prie dirmavonės einant vyskupą visai iš arti pamatyti buvo galima.

Vyskupas retenybė buvo mažame miestelyje. Kai jis atvažiuodavo, didelė šventė būdavo. Iškilmingai pasitikdavo, su bažnytine procesija ir net su raiteliais, ir būriais rinkdavosi visi iš kaimų jo laukti. Ir žinodavo, kad bus dirmavojami vaikai, ir visi juos prie dirmavonės vedavo. Tami sakramentui iš anksto ruošti nereikėjo. Bet ir tikrosios jo prasmės žmonės nežinojo. Mažai kas težinojo. Jokio baltiaus niekas dirmavonės proga nekėlė. Kūmas, kuris per dirmavonę vaikui ant peties savo ranką padėdavo, nupirkdavo kokią mažą donelę, koki žaisliuką, ir tuo viskas pasibaigdavo.

Ir moterystės sakramentą buvo žiūrėta kaip į būtinybę, tokią pat kaip ir krikštą. Kaip be krikšto žmogus žmogumi nebuvo,

taip be šliubo vyras su moterimi kartu gyventi negalėjo. Tik apie 1930-sius metus pradėjo atsirasti susidėjęli kaimė, varginesniųjų mažazemių tarpe, bet tai tebebuvo retenybė, ir buvo žiūrima ir lokius su panieka. Nusidėti galėjo žmogus, net ir vedęs moterystės prisaiiki prasiaksti, ir i tai nebuvo žiūrima per daug tragiskai, tačiau persiskirti vedusiems būtų buvęs negirdėtas ir sunkiai įsivaizduojamas dalykas.

Prie miršančio žmogaus būtinai turėjo būti parvežamas kunigas, nors tas žmogus savo gyvenime ir gerokai nuo tikėjimo atšals būtų buvęs. Mirti be kunigo buvo laikoma nelaimė. Tik kunigas galėjo prirengti žmogų kelionei į aną pasaulį. Į tą reikalą buvo žiūrima rimtai ir pagarbiai.

Sekmadienių rytais žmonės iš kaimų rinkdavosi į miestelį ar bažnytkaimį. Sakydavo, kad eina arba važiuoja į bažnyčią, tačiau bažnyčia nebūdavo pagrindinis tos išvykos tikslas.

(Bus daugiau)

Skaitkite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAUKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS

Telef. PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
užtik. antradieniais ir penktadieniais.
Treč. ir sekmd. ofisai uždaryti.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad. ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9
antrad. penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštad. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
šeštad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia,
skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 7-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Priima tik susitarus.
Valandos: pirmad. ketvirtad. 5-8
antrad. 2-4.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2654 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštad.
dienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd ST.
Val. antrad. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtad. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
Dr. V. Tauras išvyko atostogų
iki XI 2 d.
Ligoniai gali kreiptis pas
Dr. P. Strimaitį.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TRĖSINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34th Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERŠNĖS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

PADINSKAS

STALINIS
RADIJAS - PATEFONAS
TIK 26 INČ. PLAT.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto.
Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarų koks: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS I LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jeigu ateinančiais metais rengiatės
vairuoti i Lietuvą, arba išvykti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
sąjaužis užsakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkumų ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Vladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones i Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą
jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dirba
dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
ritė ir Laima Luncionienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės i

WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

WALTER RASK

(PUTRAMENTAS)
Lankstumo arba lūdesio valandų
graziusios gėlės ir vazonai, anti-
pų papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1222

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIAI
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

OVERSEAS PACKAGES

CHRISTMAS DEADLINE

Air AM the Way

30-lb. Limit

NOV. 28

NEA

Paskutinė data kalėdiniams siuntiniams
iš užsienio siųsti yra lapkričio
28 d., jei jie siunčiami oro paštu. Vė-
liau išsiuntus, paštas negarantuoja,
kad siuntiniai pasieks adresatą laiku.

Palaidojo Aleksą Ambrosę

ALEKSAS AMBROSE

Praeitą šeštadienį Lietuvių
Tautinėse Kapinėse gražiai bu-
vo palaidotas Aleksas Ambro-
se, Chicago Lietuvių Istorijos
ir kitų istorinių rašinių auto-
rius.

Aleksas Ambrose jau seniai
skundėsi širdimi. Jis negalė-
davo sunkesnio darbo dirbti ir
tolimesnėn kelionėn leisti. Vi-
są laiką kišenėje turėjo nitro-
glicerino, kuris jam apramin-
davo staigiai užėjusius skaus-
mus.

Spalio 21 dienos rytą jam su-
spaudė krūtinę daug stipriau
negu kitais kartais. Jis visas
išprkaitavo ir negalėjo paju-
dėti. Šeimininkai šaukėsi gy-
dytojo, bet negalėjo prisiešau-
ti. Tada buvo paprašyta grei-
toji pagalba, kuri jį paskubė-
mis nugabeno i Loretto ligoni-
nę, kur jis anksčiau dvi savaites
jau buvo praleidęs.

Nepabuvęs nė pusvalandžio
ligoninėje, jis mirė.

Visus laidojimo reikalus
tvarkė ilgametis Alekso Ambro-
sės pažįstamas Povilas Ridi-
kas. Velionis buvo pašarvotas
Ridiko koplyčioje.

Penktadienį, sp. 23 d. vaka-
rą, Ridiko koplyčioje buvo
suruostas atsisveikinimas su
velioniu. Atėjo artimesnieji
velionio draugai, kartu su juo
dirbusieji nuo šio šimtmečio
pradžios. Atėjo ir giminės. M.
Gudelis papasakojo trumpą
Alekso Ambrosės gyvenimo ke-
lią ir jo vėstą darbą kovoje už
Lietuvių tautos laisvę, knygų
ir laikraščių platinimo srityje,
o vėliau ir Chicago Lietuvių is-
torijos rašymo metu.

Aleksas Ambrose buvo išči-
kimas Naujienų draugas nuo
pirmo dienraščio numerio iki
paskutinio dienos. Pirmais
metais jis rinko dienraščiu
prenumeratas, kelis mėnesius
dirbo spaustuveje, o paskuti-
niu dešimtmeciū buvo Naujienų
hendorovs direktorius. Vi-
są savo turtą jis paliko Nau-
jienoms.

Šeštadienio rytą prisirinko
pilna Ridiko šermeninė. Ly-
giai 10 val. ryto Genovaitė Gied-
raitienė pagiedojo laidotuvių
giesmes ir pagrojo laidotuvių
maršus. M. Gudelis priminė

susirinkusiems kelių velionio
charakterio bruožus, o vėliau
pakvietė visus nulydėti gerą
kovotoją už Lietuvos laisvę ir
lietuvų tautos gerbuvį i Lietu-
vių Tautines kapines.

Nepaprastai didelis žmonių
skaičius palydėjo Aleksą Am-
brosę i Tautines kapines. Va-
žiavo apie 40 automobilių. Prie
kapo susirinko apie pusantro
simto žmonių.

Prie kapo kalbas pasakė Mi-
kas Šileikis, ilgametis velionio
draugas ir bendradarbis, ir dar
kartą M. Gudelis.

Aleksas Ambrose palaidotas
savame sklype, šalia 1961 me-
tais mirusios jo žmonos Mari-
jonos Ančiukaitės - Ambrosė-
vičienės.

Korespondentas

Florida

Kai vasaros karščiai kankino,
tai nesinorėjo trauktis, bet da-
bar karščiams kiek atslūgus, no-
rissi miestiečius aplankyti. Ap-
lankėme savo mielą draugę Joa-
nā Čepulienę su švogeriu Mikū
Čepuliu, kuriuodu tik prieš me-
tus laiko atsikėlė gyventi iš Wis-
konsino. Joana jau daug metų
kankinama kojų skausmų, net
pora kartų operuota, bet be pa-
sekmių. Skausmai vis progres-
suoja, net priversta naudotis
ratukais. Joana laiminga, kad
turį sažiningą privatų daktarą,
brolių Miką, kuris globoja savo
seselę.

Kaip dabar madoje, atostogos
visuose Amerikos kontinentuo-
se, taip ir pas mus Floridoje.
Žmonės gyvena provincijoje, va-
žiuoja i miestus nors keliom die-
nom ar savaitėm, kad tik išva-
žiuoti kur. Ir aš neatsilikdamą
nuo kitų modernių atostogi-
ninkų, keletai dienų nusitariau
gerai pailsėti, sveikatą pataisy-
ti ir suramė jūros vandenynę

St. Petersburg Beach pasimaui-
dyti. Aš jokių išpučių nema-
čiau ir nenorėjau matyti. Būvo
noras gerai tokiame vandenynė
būti nuo galvos ligi kojų. Po šių
keletos dienų atostogų pasiju-
tau kaip naujai užgimusi.

Švento Petro miestas tiek pa-
daugėjo lietuviais — kur tik iš-
eini, visur išgirsti lietuvių kal-
bą. Ten jau yra daug prekybi-
ninkų. Vienas svarbiausias tai
yra lietuviškos duonutės kepe-
šas, geras meistras Antanas Ka-
zilionis, buvęs čikagietis. Anta-
no duonos kepykla lengvai su-
randama 2425 9th Street North
St. Petersburg, Fla. A. Kazilio-
nis priekopa ne vien ruginę juodą
duonelę, bet kepa ragaišius, la-
šiniuočius ir visokius sausai-
nius. A. Kazilionis aprūpina ne
tik vietinius. Lietuviai jį suran-
da ir iš tolimesnių miestų. Mes
iš Tampos, iš Lietuvių Kaime-
lio, kurie nuvažiuojame i Ka-
zilionio kepyklą, visuomet par-
vežame visiems kaimelio gyven-
tojams net po keletą duonelių.
Mes visi didžiuojamės, kad
Kazilionis sumušė rekordą Va-

karinėje Floridos dalyje. Ko
kiti neturi, o mes jau turime.
Visi apylinkių lietuviai džiau-
giamės ir nuosirdžiai linkėjame
A. Kazilioniui geriausios sek-
mės!

Onutė

DETROIT, MICH.

Prof. J. Pikūno paskaita

Detroito lietuvių kultūros val-
dyba rengia paskaitą, kuri įvyks
š. m. lapkričio 1 d., tai yra, ši
sekmadienį lietuvių namuose,
Tilman 3009 gatvėje, 12 val. Pa-
skaitą skaitys prof. J. Pikūnas,
Detroito universiteto eksperi-
mentinės psichologijos katedros
vedėjas, mokslinių straipsnių iš
psichologijos mokslo autorius.

Kadangi čia, Amerikoje, krikš-
čioniškoji ir judaizmo moralė
griaunama iš pagrindų ir nori-
ma ar siūloma pornografija kaip
vaistas nuo išskrypių, tai pro-
fesorius paskaita itin svarbi.
Klubo valdyba kviečia gausiai
dalyvauti ir išgirsti mokslinį
ko-psichologo svarų žodį. Š. M.

VILNIEČŲ ZINIAI

Š. m. lapkričio mėn. 1 dieną,
sekmadienį, 10 val. ryte, Tėvų
Marijonų koplyčioje, 4545 West
63 St. bus atšaukiamos šv. Mi-
šios už mirusius Vilniaus Kras-
to Lietuvių Sąjungos narius. Po
pamaldų organizuotai bus lan-
komū mirusių narių kapai Lie-
tuvų šv. Kazimiero ir Lietuvių
Tautinėse kapinėse. Visi nariai
prašomi skaitlingai dalyvauti.

Džiova ir kumelės pienas

Eitenheimo sanatorijoje, pie-
tų Vokietijoje dr. Edmund
Kleij patikėjo žmonių pasako-
mus, kad kumelės pienas turi
gydomosios galios. Tuo pienu
jis pradėjo gydyti džiova ser-
gančius žmones.

Pasirodo, kad kumelės pi-
enas savo sudėtyje turi laktozes
(pieno cukraus), kuri daro jį
panašų i žmogiškaį pieną.
Vartojant tą pieną, susidaro
palankios sąlygos gaminti bal-
tuosius kraujo rutuliukus, tuo
pačiu padidinant pajėgumą at-
sispirti džiovi.

Kumelės pienas turi labai
didelį kiekį vitamino C (dvi-
gubai daugiau kaip žmogiška-
sis pienas ir keturis kartus da-
giau kaip karvės pienas), bet
mažiau fosforo, kalcijaus ir
kalio.

Suvartoje po 135 litrus ku-
melės pieno, maždaug po litrą
dieną, 13% ligonių pasiekė
tuo, kad jų plaučių uždegos už-
sitraukė, 31% ligonių uždegos
sumažėjo ir beveik visi ligo-
niai pakėlė svorį. Daugumas
jų sirgo džiova bent po 10 me-
tų.

Toks natūralus gydymas da-
rosi ypač įdomus dėl to, kad
džiovos bacišos ima "gudrauti"
ir rodyti atsparumą vaistams.

Trylika tonų bonkų

LA GRANGE, Ill. — Aplin-
kos švarinimo komiteto suor-
ganizuota tuščių bonkų rinklia-
va baigėsi praeitą sekmadienį.
Surinkta 13 tonų bonkų, kurias
Metro Glass kompanija sutirps
ir perliės i naujas bonkas.

Bonkų rinkime dalyvavo ber-
niukai ir mergaitės skautai ir
mokyklų mokiniai, surinkdami
apie 51,000 tuščių bonkų, tuo-
mi prisidedami prie aplinkos
apšvarinimo.

DZENTELMENAS

Jaunas plėšikas apiplesė tak-
si šoferį, atimdamas iš jo \$90.
Kai šoferis plėšikui atidavė vi-
sus su savim turėtus 90 dolerių,
šis paklausė: "O kiek tau reikia
tuo tarpu išsiversti?" "O, apie
penketą dolerių", atsakė šoferis.
"Čia tau dešimtinė", pasakė plė-
šikas, grąžindamas jam \$10 do-
lerių banknotą ir "paprastę" jį
nuvežinti kiek toliau, kur iššo-
kės iš taksi pamojo šoferiui ir
nubėgo i tamsą.

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI ŠERMINĖ ZINOMOJI ŠERMINĖ

De Young - Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home

649 East 162nd Street 10821 S. Michigan Avenue

South Holland, Illinois Chicago, Illinois

Turime šerminis vietas kitose Chicago dalyse ir prie-
miesčiose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo,
dieną arba naktį.

Skambinkite telefonu Comodore 4-2228

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
605 So. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Laidotuvių vieta
Telefonai: 7-9990 ir 7-9991

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIFNA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Pabėgo "vyriausias vadas"

Federaliniai ir Illinoiso agentai ieško stambiausio Chicago juodųjų gaujos "blackstone rangerių" gaujos vyriausiojo vado Jeff Fort, kuris nuo rugsėjo mėn. 8 d. yra pasislėpęs ir nesiteikė atvykti į tris jo teismus: dėl pasikėsinimo 1969 m. liepos 16 d. nužudyti mariną Jack Turnerį; dėl pasikėsinimo praeitą gruodžio mėnesį nužudyti Willie Harris ir dėl pagėbjimo iš kalėjimo pabėgti pasikėsinusiam nužudyti policijos patrulį savo sėbrui Ronald Davis.

Už Jeff Fort užstatas buvo \$100,000. Dabar kriminal. teismaas užstatą panaikino, \$10,000

DAŽAU NAMUS IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus. Pilna aprada.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus, Volvos, Mercedes, Porsčius ir kitas užs. ir vietines gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyręs mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURATIS

INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoji)
Pigūs automobilų draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis
3206 1/2 W. 95th St.
GA 4-3654

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5%	6%
Passbooks	\$5,000 minimum
5 1/2%	2 year certificate
Investment	5 3/4%
bonus plan	\$1,000 minimum
\$1,000 minimum	1 year certificate

Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4,00, minkšti — \$3.00.
Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Frank D. Savickas savo rinkiminėje būstinėje, 2621 West 71st Street, "Lithuanians for Frank D. Savickas for Senator" su tos būstinės sekretorėmis iš kairės į dešinę: Albena Brazis, atstovė Frank Savickas ir Chris Seckus.

inešto užstato konfiskavo ir li-kusiai \$90,000 sumai išieškoti ieško, kokį Fort turta yra palikęs pabėgdamas.

Mažiau trafiką nelaimių

Nacionalinė saugumo taryba praneša, kad per praeitą rugpičio mėnesį užmušimų automobilių nelaimėse vieškeliuose buvo 6 nuosimčiai mažiau kaip pernai per tą patį mėnesį. Nelaimių sumažėjimas aiškinamas tuo, kad padaugėjo kvalifikuotų vairuotojų, kad buvo pagriežintos leidimų vairuoti taisyklės ir baumės išgerusiems vairuotojams, taip pat ačiū gerneiems saugumo įrengimams automobiliuose ir pagerintai tarpvalstybinių plentų sistemai.

Išprievartavo CTA platformoj

Illinojaus universiteto studentė apie 11 val. dienos metu

vaziuodama į Chicago Circle pamokų buvo Morgan St. stoties platformoje vieno bandito užpulta, išprievartauta ir apiplėšta. Nors ji rėkusi ir šaukusi, bet niekas iš platformoje buvusių neatskubėjęs pagalbon. Atėmęs jos turėtus \$6 banditas pabėgęs. Ji pasiskundė savo universiteto saugumo valdininkui. Nugabenusi ir universiteto ligoninę atendantų nustatyta, kad buvusi išprievartauta.

1,000 vaikų žus šiemet automobilių nelaimėse

Kadangi tėvai savo vaikų automobiliuose neprisiša diržais arba kitokiais būdais jų neapsaugo, šiemet automobilių nelaimėse 1,000 vaikų nuo 6 mėnesių iki 3 metų amžiaus bus užmušta ir 30,000 sužeista, pareiškė Stephen Hess iš Baltųjų Rūmų atvykęs į National Safety Council sekmadienį atidarytą trafiko saugumo parodą Conrad Hilton viešbutyje Chicagoje.

Kol saulė patekės smogas ir akis išės

Federaliniai valdininkai sumazino keturias šimtais tūkstančių dolerių Chicago kovai prieš oro teršimą skirtus fondus, pranešė aplinkos kontrolės komisionierius Wallace Poston. JAV Viešosios sveikatos įstaiga fondus Chicago sumazino iš \$1.1 milijono 1970 metams iki \$700,000 1971 metams. Visas Chicago biudžetas 1970 metų oro teršimo kontrolei yra \$3 milijonai, iš kurių \$1.9 milijonų skiria pats miestas.

Chrysler korporacijos inžinierius Charles Heinen pasakė

Chicagoje, kad automobilių sukulinieji oro teršalai iki 1990 metų tikrai sumažės, nes jau dabar naujuose automobiliuose įrengiami kontrolės prietaisai. Tai kiek dar metų reiks laukti?

Cullerton turtingas

Benjaminas Adamowskis, respublikonų kandidatas į Cook apskrities asesorius pasakė, kad dabartinis asesorius, kurs kandidatuoja per rinkimus į tą pačią vietą, J. P. Cullerton naudojg savo ofisą "asmeniniam praturtėjimui". Adamowskis filmo ir spal-

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

QUALIFIED TRUCK MECHANICS (Journeyman)
For nights 4:00 P. M. to 12:30 A. M.
All Company benefits.
DODGE TRUCKS, INC.
815 West Pershing Road
Tel.: 927-4949
Ask for BOB

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

CASHIERS
NO EXPERIENCE NECESSARY
Work in pleasant surroundings. Good salary. I. C., bus transportation. We want a mature neat appearing person in good health.
Apply in person only.
2427 EAST 72nd STREET
Across from Illinois Central.

STENOGRAPHERS

HIGH STARTING SALARY
Excellent opportunity with long established National distributor of Musical instruments. Required good typing — knowledge of shorthand helpful.
COMPANY BENEFITS
427-0559

COOK WANTED

Good salary and working conditions.
Call chef
DE 7-1300

HIGH TYPE MIDDLE AGE WOMAN
for gourmet cooking & light housework. Private room & bath. Lake Shore Drive hi-rise, good references, excellent salary
346-2233
Monday thru Friday
9 A. M. til 5 P. M.

BEAUTICIAN

with some following, on Northwest side.
Bus. 286-9179
Home 453-7916

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

HOT DOG TRUCK FULLY EQUIPPED

CALL
774-9249

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai
PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti išimtis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

Iki šio mėto buvo madoje trumpi sijonėliai, bet ateinančiam pavasariui siūlo joms žymiai ilgesnius sijonėlius, su gana ilga prakirpa gražioms kojoms parodyti.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

QUALIFIED TRUCK MECHANICS (Journeyman)
For nights 4:00 P. M. to 12:30 A. M.
All Company benefits.
DODGE TRUCKS, INC.
815 West Pershing Road
Tel.: 927-4949
Ask for BOB

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

CASHIERS
NO EXPERIENCE NECESSARY
Work in pleasant surroundings. Good salary. I. C., bus transportation. We want a mature neat appearing person in good health.
Apply in person only.
2427 EAST 72nd STREET
Across from Illinois Central.

STENOGRAPHERS

HIGH STARTING SALARY
Excellent opportunity with long established National distributor of Musical instruments. Required good typing — knowledge of shorthand helpful.
COMPANY BENEFITS
427-0559

COOK WANTED

Good salary and working conditions.
Call chef
DE 7-1300

HIGH TYPE MIDDLE AGE WOMAN
for gourmet cooking & light housework. Private room & bath. Lake Shore Drive hi-rise, good references, excellent salary
346-2233
Monday thru Friday
9 A. M. til 5 P. M.

BEAUTICIAN

with some following, on Northwest side.
Bus. 286-9179
Home 453-7916

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

HOT DOG TRUCK FULLY EQUIPPED

CALL
774-9249

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai
PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti išimtis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS - VALGYKLA. Naujas namas, labai geras biznis, inteligentiška klientūra. Labai gera vieta.

3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Rinktinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

MORINIS BUNGALOW. 10 metų, 43 pėdų sklypas, naujas garažas, erdvūs kambariai, Brighton Parke.

11 BUTŲ MŪRAS. 10 metų. 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

SIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

17366 So. OLEANDER, TINGLEY PARKE. Atidas apžiūrėjimui sešadienį ir sekmadienį 12-5 val. Naujas 3 miegamųjų vieno aukšto mūro namas. Ažuolo medis, pilnas rūsys. 30 min. iki miesto IC traukiniu. \$24,750.

CLAIR HOMES
tel. 346-0005 dienomis ir 332-2471 vakarais.

EVANSTON, N. W.
BY OWNER
3 bdrn. stuoco bungalow. Woodburning frpl., W/W carpeting. Walk to CNWRR and Willard school.
Low 30's.
475-7591

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

NORTHBROOK, OPEN SUNDAY
12-5 PM. BY OWNER
1616 FERNDALE
3 bedroom bi-level. Choice district 28. Wooded area. FHA approved. Priced well below market.
Lo 30's for immediate sale.
475-8529

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI I LIETUVĄ VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454

PALIKIMAS. 7 kamb., 4 miegamųjų mūrinė rezidencija. Nauja šiluma, 2 automobilių mūro garažas. 50 pėdų sklypas, ir vakarus nuo Kedzie. Tik \$20,000.

5 1/2 KAMB. MŪRINIS. Šiluma, alumin. langai, pusė rūšio įrengta. 2 auto garažas, labai gera vieta. Tik \$23,000.

2 PO. 5 1/2 IR 4 KAMB. RŪSŲ. Šiluma, alumin. langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. \$44,500.

GRAŽUS SKLYPAS 2 butų namui, geroje Marquette Parke vietoje. Tel. 475-8529.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSJE, mūrinis, Alumin. langai, šildymas, garažas, Marquette Parke. \$52,000.

GRAŽUS 4 BUTŲ MŪRAS. Kabininės virtuvės, nauja šiluma, alumin. langai, 2 auto mūrinis garažas. Geros pajamos. Marquette Parke. \$54,500.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statybų ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšio namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

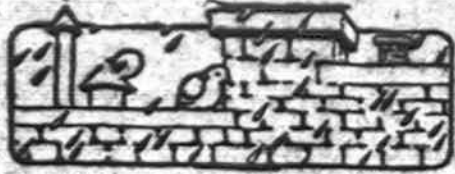
A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.

KAMINUS ĮSVALOME ir pataisome. Nudžome namus iš lauko ir atliekame "at-licking" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

S k a m b i n k i t
LA 1-6047

Iškalnavimas veltui, kreipkitės bet kada

Lietingas.
Saulė teka 6:19, leidžiasi 4:50.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Spalis-October 29 d., 1970 m.

Kaina 10c

255

TURKAI TAKDO ATSKRIDUSIUS STUDENTUS

"FRONT DE LIBERATION DU QUEBEC"

Kaip išsivystė teroristinė Kvebeko separatistų partija

MONTREALIS. — Prieš dešimt metų pirmą kartą pasireiškė Kvebeko provincijoje sąjūdis, davęs pradžią reikalavimui šią provinciją padaryti nepriklausomą nuo Kanados. Po trejeto metų tas sąjūdis suskilo į daugelį šakų, iš kurių vėliau išsivystė kovingasis "Kvebeko išlaisvinimo frontas" ("Front de Liberation du Quebec") arba sutrumpintai FLQ. Ši organizacija yra kraštutiniausia ir savo tikslui siekti ji nesibaido varžyti terorą ir žmogžudystes.

Antroji svarbi separatistų partija Kvebeke yra vadovaujama buvusio žemės ūkio ministro Rene Levesque ir vadinasi "Kvebekiečių partija" (Partie Quebecoise); taip pat siekia Kvebeko provincijai politinės ir ūkinės nepriklausomybės nuo Kanados, bet to tikslo siekia taikingomis priemonėmis. Šių metų pradžioje ši partija dalyvavo provincijos rinkimuose ir gavo 23 nuosimčius balsų, tapo antrąja partija. Tačiau į parlamentą pravedė tik septynis atstovus. Parlamente yra 108 atstovai.

Neabejotinai Kvebeko provincijoje daug didesnę garbę turi FLQ, tik liūdnas yra šio "fronto" garbas, nes jis ant savo sąžinės turi jau 5 žmogžudystes, virš 250 bombų sprogdinimų ir nesuskaitomą daugybę užpuolimų plėšikavimo tikslais. Dėl FLQ teroro daug firmų jau iš Kvebeko išsikėlė.

Dar iki praėjusių metų vasario mėnesio daugelis tikėjo, kad FLQ savo bombų sprogdinimais stengiasi žmonių neužmušti, bet kai Montrealio biržos sprogdinti bomba sužiedė 27 žmones, visi pakeitė savo nuomonę. Pagarsėjo bankų apšėlimais savo veiksmams finansuoti, ginklų ir amunicijos vogimais šie kraštutiniai kairieji separatistai griežbi dar vieno teroro metodo — žmonių pagrobimo ir grąsinimo juos nužudyti.

Ministeriui pirmininkui Pierre Trudeau prieš dvejus metus atsisotus Kanados priešakyje, Ottawa bandė Kvebeko separatizmą priešpaveikti, investuodama į šią provinciją milijonus dolerių ir stengdamosi pakelti ūkinę raidą bei pašalinti nedarbą, nes dėl plačiai esamo skurdo šioje neišvystytoje provincijoje kovingieji separatistai randa sau apšėli šalininkų. Jų skaičiai siekia tūkstančius, kurie gana gerai yra organizuoti. Jų aktingieji nariai (vadai) yra savo amato išmokyti Kubeje ir Alžire. Kanados valdžia Kvebeko separatistus laiko didesnę grėsmę net kaip komunistus.

Bendrosios rinkos ūkininkams parama

LUKSENBURGAS. — Europos šėjų bendrosios rinkos valstybių užsienio reikalų ministrai priėmė \$3,800,000,000 biudžetą 1971 metams. Išėjus du milijonus dolerių, visi kiti pinigai skiriami bendrosios rinkos kraštų ūkininkų subsidijoms.

Vakaru Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Belgijos, Olandijos ir Luksenburgo užsienio reikalų ministrai posėdyje dvi dienas. Svarstė ekonominius, valiutos ir politinius klausimus. Spėjama, kad buvo aptartos ir priemonės kovai su Amerikos protekcionizmo politika, kuri siekiasi suvaržyti importą.

IŠ VISO PASAULIO

MONTVIDEO, Urugvajus. — Šeši ginkluoti teroristai antradienį įsiveržė į Western Telegraph ofisą ir jį padegė. Gaisre žmonių aukų nebuvo, bet nuostoliai būsią dideli. Laikraščiai La Manana kažkas paskambino ir pranešė, kad tupamųjų teroristų rugšėjo 7 d. pagrobė amerikietis, agrikultūros patarėjas dr. Claude Fly, esąs sveikas ir gyvas.

MASKVA. — Tass pranešė, kad sovietų erdvėlaivis Zond 8, kurs ištisą savaitę išbuvo erdvių kelionėje ir praeitą šeštadienį skraidė aplink mėnulį, jį fotografuodamas, antradienį laimingai nusileido Indijos okeane. Zond 8 nufotografavo mūsų Žemę iš 40,000 mylių atstumo.

QUITO, Ekvadoras. — Antradienio naktį teroristai pagrobė Ekvadoriaus karo aviacijos vadą, generolą Cesar Robon Sandoval. Tai jau keturioliktas asmuo, pagrobtas Pietų Amerikoje nuo 1969 metų. Pirmas buvo pagrobtas Jungt. Valstybių ambasadorius Brazilijai. Krašto apsaugos ministerija pranešė, kad jokių pagrobimo pėdsakų nesurasta. Quito ir Guayaquily areštuota 16 asmenų.

SPRINGFIELD, Ill. — Gubernatoriaus Ogilvie pasiuntė į Cairo miestą 24 Illinoiso valstybės policininkus ir vieną šarvuotą sunkvežimį. Jie ten pasiliks neribotą laiką, kol riaušės, kriminalas ir šaudymai pasiliks, pasakė gubernatoriaus. Įstatymai ir tvarka bus atstatyti. Ligšiolinės pastangos sutaukinti rases nesisekusios dėl negrų militantių (kovūnų) ir baltųjų vigilantių kaltės.

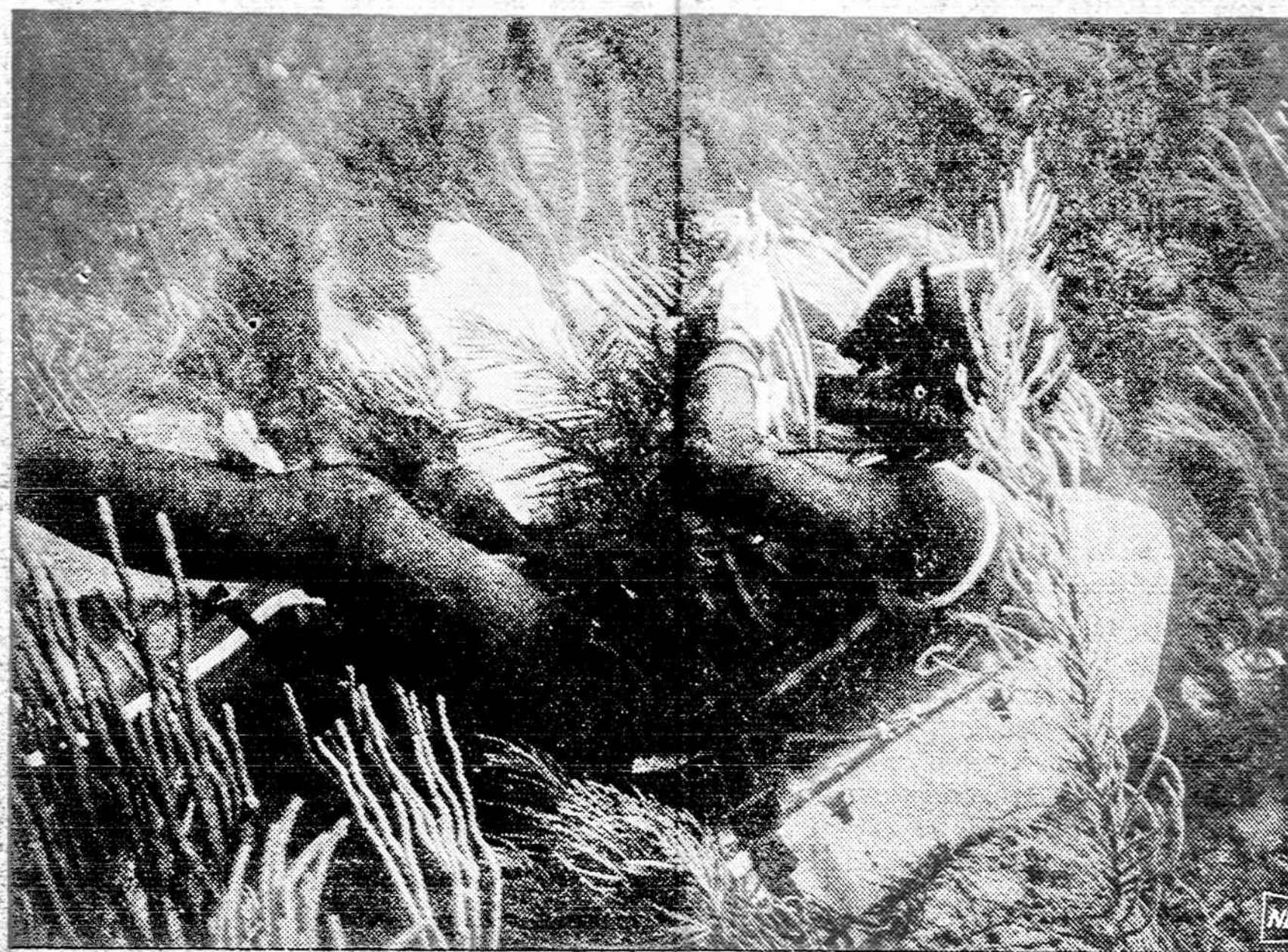
GENEVA, Šveicarija. — Pasaulio Sveikatos Organizacija (WHO) praneša, kad Čekoslovakijos vyriausybė oficialiai paformavo, jog rytinėje Slovakijoje pradėjo plisti cholera.

Sen. Charles Goodell labai nepatenkintas prezidento Nixono pareiškimais. Jis mano, kad prezidentui nereikėjo kištis į rinkiminę kampaniją.

Žmonių veislė JAV gyvena jau 100,000 m.

LOS ANGELES. — Garsus mokslininkas archeologas dr. Louis S. B. Leaky, ištyręs iškastines Majave dykumoje pietinėje Kalifornijoje, nustatė, kad žmogus Amerikos kontinente gyvena mažiausiai 50,000 ar 80,000 metų, o tikriausiai mažiau kaip 100 tūkstančių metų ir yra atėjęs iš Azijos.

22 metų gilumoje, buvo rasta apie 16 colių skersmens ugniavietės ir akmenų blizės (atplaišės) kaip spėjama vartotos gyvulių kailiams lupiti. Žmogus iš Azijos persikėlęs bizonus (būvalus) ir kalnų ožius, kuriuos jis medžiojo maistui ir apdarui.

Karibų jūros dugne du amerikiečiai, du vokiečiai ir vienas prancūzas mokslininkas tyrinėja jūros dugno augmeniją. Mokslininkai kelioms dienoms nusileidžia į jūros dugną ir tiria žolės bei judančius gyvius.

TRISDEŠIMT TAUTŲ KONFERENCIJA

Washingtono įvykusi konferencija vienbalsiai pasmerkė Bonnos - Maskvos sutartį

Chicago's Sonntagpost ir Milwaukee Deutsche Zeitung sekmadienio, spalio 25 d. laidoje ilgame pranešime iš Washingtono antrašte "30 tautybių atstovai prieš "Maskvos sutartį" rašo, kad 250 atstovai nuo 30 tautybių savo konferencijoje Washingtono vienbalsiai priimtoje rezoliucijoje pasmerkė Vakaru Vokietijos ir Sovietų "Maskvos sutartį".

Šis kanclerio Willy Brandto ir Sovietų Sąjungos ministerio pirmininko Kosyginio pasirašytas susitarimas ne tik nustato sovietų hegemonijos pripažinimą Rytų ir Vidurio Europoje, bet jis, be to, padalina Europą, Vokietiją ir Berlyną, paliečia sąjungininkų teises ir sankcionuoja masinių išstūmimų pasekmes. Šiai tautinių grupių atstovų konferencijai tenka skirti jai didesnę reikšmę, nes jau sušaukė Respublikonų partijos centrinę komisiją tautybių klausimams.

Posėdyje, kuriame dalyvavo delegatai įvairiausių etninių grupių, Rytų ir Pietryčių Europos tautų, italų, vokiečių, meksikiečių, kinų ir kubiečių kiltųjų vigilantių kaltės. GENEVA, Šveicarija. — Pasaulio Sveikatos Organizacija (WHO) praneša, kad Čekoslovakijos vyriausybė oficialiai paformavo, jog rytinėje Slovakijoje pradėjo plisti cholera. Sen. Charles Goodell labai nepatenkintas prezidento Nixono pareiškimais. Jis mano, kad prezidentui nereikėjo kištis į rinkiminę kampaniją.

Priimta aštriai "Maskvos sutartį" pasmerkianti sekančio turinio rezoliucija:

Rezoliucija
Kadangi sutartis tarp Maskvos ir Bonnos niekais paverčia Potsdamo susitarimą, buvusį pagrindą taikos sutarties tarp nugalėjusių valstybių ir Vokietijos;

kadangi šia sutartimi patvirtinamos geležinė uždanga Europos, o tuo pačiu Vokietijos ir Berlyno padalinimas;

kadangi šia sutartimi bet koks pretenzijų į teritorinius pakeitimus visoje Europoje, įskaitant ir komunistinės Rusijos pavergtų šalių, iškelimas padaromas nelegalumu;

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Vakar rytė prezidentas Nixonas kalbėjo Floridoje, St. Petersburg mieste, o vakare jau buvo Chicagoje, kur respublikonams pasakė rinkiminę kalbą.

♦ Gromyko pranešė, kad dabar ne laikas šaukti komitetą Vietnamo karui baigti. Pirmą turį būti paruošta dirva Vietnamo taikai, o vėliau tikėtai galės susirinkti komitetai.

♦ Sovietų Sąjungos prezidentas Podgornys vakar susitiko su Irano šachu apie valstybių pasienyje. Atidarytas vamzdis, kuris kiekvieną dieną iš Irano neš į Sovietų Sąjungą 600,000, 000 kubinių metrų geso pietų Rusijos gyventojams. Rusai nutiesė 630 mylių vamzdį Irano gesui leisti. Rusai taip pat patatys Iranui plieno fabrikėlį.

♦ Pravažiudamas sovietų užsienio ministras Gromyko pasiuntė su britų premjeru ir užsienio ministru. Gromyko pakvietė abu ministrus atvykti į Maskvą ir aptarti visą eilę abivalstybės liečiančių klausimų. Britai priėmė sovietų kvietimą, bet dar nenustatė dienos kelionės į Maskvą.

♦ Sovietų valdžia nekrepia didelio dėmesio į Vietnamo problemas, bet jai labai rūpi Berlyno klausimas. Rusai nori Berlyno klausimą galimai greičiau išspręsti, nes jis surištas su naujai pasirašyta Sovietų Sąjungos ir Federalinės respublikos pasirašyta sutartimi.

♦ Kanados valdžia paskelbė, kad šiais metais parduos komunistinei Kinijai javų už 160 mil. dol.

Faktai ir fantazija

CHICAGO. — Nors automobilų streikas apunkina atskirti faktus nuo fantazijos ekonomijoje, tačiau esama tvirtų įrodymų, kad infliacija atslūgsta ir kad ateinantieji 1971 metai bus ekonominės ekspansijos metai, pasakė spaudai Harris Trust & Savings Banko vyresnysis vice prezidentas Dr. Beryl Springkel. Iš kitos pusės, kol išsilygins nedarbas, jis pasieksias 6 nuosimčius.

TURKAI NORI IŠAIŠKINTI, KAS PRIVERTĖ STUDENTUS BĖGTI

Rusai labai atidžiai sekė žinias apie Brazilinskų pabėgimą, o vėliau patys nutarė bėgti

ANKARA, Turkija. — Antradienį, sp. 27 d., du sovietų studentai pagrobė lėktuvą ir nusileido į Juodosios jūros pakraštį esantį turkų Sinopo aerodromą. Spalio 15 dieną į Turkiją atskrido pirmas sovietų lėktuvas, o antradienį, spalio 27 d., pabėgo antras rusų lėktuvas.

Montreal rinkimai

MONTREAL, Kanada. — Nežiūrint įsėjimų, grasinimų ir reikalavimų atidėti burmistro rinkimus, sekmadienį įvyko balsavimai. Ir tie balsavimai praėjo ramiau, negu kada nors praityje. Burmistras Jean Drapeau, kuris burmistro postui kandidatavo penktą kartą, milžiniška balsų dauguma ir vėl buvo išrinktas. Surinko jis net 92 nuosimčius visų balsų.

Buvo renkami ir 52 miesto tarybos nariai. Išrinkti visi Drapeau vadovaujamos partijos kandidatai.

Tas nepaprastas Drapeau laimėjimas paskatino jį pasakyti, kad esą Montrealio piliečiai pademonstravo, jog jie šimtu nuosimčių stovi už savo tris vyriausybes — federalinę, provincialinę ir municipalinę — ir niekad neis su tais, kurie nori mus suškaldyti.

Rinkimų metu veikė nepaprastai stovio patvarkymai: prie visų balsavimo punktų buvo saugojami valdžios pastatus saugoję kareiviai, nužiūriami asmenys buvo krečiami. Policija areštavo šešis įtariamus asmenis. Vienas jų savo automobilyje tuvojė šautuvą ir apšėli amunicijos.

Vadinamųjų separatistų (ypač kraštutinių) markė labai smarkiai nukrito. Net sutapinimas su tais ekstremistais laikoma kriminaliniu šmeižtu. Burmistras Drapeau padarytame interviu padarė užuominą, kad "piliečių grupių įsteigta nauja partija" palaiko ryšius su Kvebeko išlaisvinimo frontu, kuris naudoja terorą. Už tą užuominą tos partijos vadovybė jau iškėlė bylą, reikalaujama \$3,600,000 už kriminalinį šmeižtą.

New Yorko advokatas William Kunstler yra pasiryžęs ginti kaltinamuosius Kent State University byloje. Chicagoje jis gynė septynis triukšmadarius, atvykusius ardyti demokratų partijos konvencijos. Teisėjas Hoffman nubaudė William Kunstlerį už tvarkos nesilaikymą teismo posėdžių metu.

Turkijoje nusileido šie studentai rusai: 20 metų amžiaus Nikolai Ginlov ir 25 metų studentas Vitalij Pozdejir. Tame pačiame lėktuve buvo 35 metų amžiaus keleivis Juri Derbinov. Lėktuvui vairavo 50 metų sovietų lakūnas Aleksej Menšikov.

Abu studentai paprašė atsakomungus turkų valdžios pareigūnus, kad leistų jiems pasilikti Turkijoje ir duotų tremtinių teises. Šie studentai jau seniai norėjo bėgti iš Sovietų Sąjungos, bet nebuvo tikri, kad jiems bus pripažintos tremtinių teisės. Jiedu aiškino, kad jiems nusibodo gyventi atskirtiems nuo viso pasaulio. Sovietų valdžia nieko neišleisdžia į užsienius ir nenori, kad gyventojai patirtų, kaip žmonės gyvena kitose valstybėse. Jie nori mokytis užsienyje.

Turkų valdžia, patyrusi apie naujai atskridusį sovietų lėktuvą, tuojau pasiuntė atsakomungus pareigūnus į Sinopą, kad galėtų vietoje viską išaiškinti ir padaryti reikalingus sprendimus. Atbėgusieji studentai bus atiduoti turkų teismin, kuris nuspręs, duoti jiems, ar ne duoti politinio emigrantų teises.

Pasirodo, kad šie studentai neturėjo ginklų ir negalėjo privesti lakūno skristi į Turkiją. Jiedu užmovė didelį maišą ant lakūno galvos, jį surišo ir atvežė į Turkiją. Vienas studentas, mokytojas valdyti lėktuvą, pamėgė vairą ir laimingai nutūpė Turkijoje.

Pradžioje lakūnas buvo bemanas grįžti į Sovietų Sąjungą, bet vėliau pradėjo keisti savo nuomonę. Jis bijo, kad sovietų valdžia nepradėtų kabinėtis prie jo. Jis neturėjęs leisti studentams užimti maišo ant galvos ir pagrobti lėktuvą. Jis vežė tris keleivius iš Kerč miesto į Krasnodarą. Dar nepasiekus Krasnodaro, studentai užmovė maišą jam ant galvos ir perėmė vairavimą. Tada jie skrido ne į Krasnodarą, bet pasuko į Juodąsias jūras, o vėliau į Sinopo aerodromą.

Iškaštingas sūnus

SAN PIETRO DADIGE, Italija. — Daktaras Angelo Zampola iki šiol turėjo keturias dukteris ir nė vieno sūnaus. Kai pagaliau praėjus savaitgalį gimė pirmasis sūnus, kuriam tėvas iš anksto jau turėjo parinkęs Domenico vardą. Dr. Zampola pranešė visoms miestelių smulkėms, kad ištisą dieną vaišintų visus svečius jo sūkaikon.

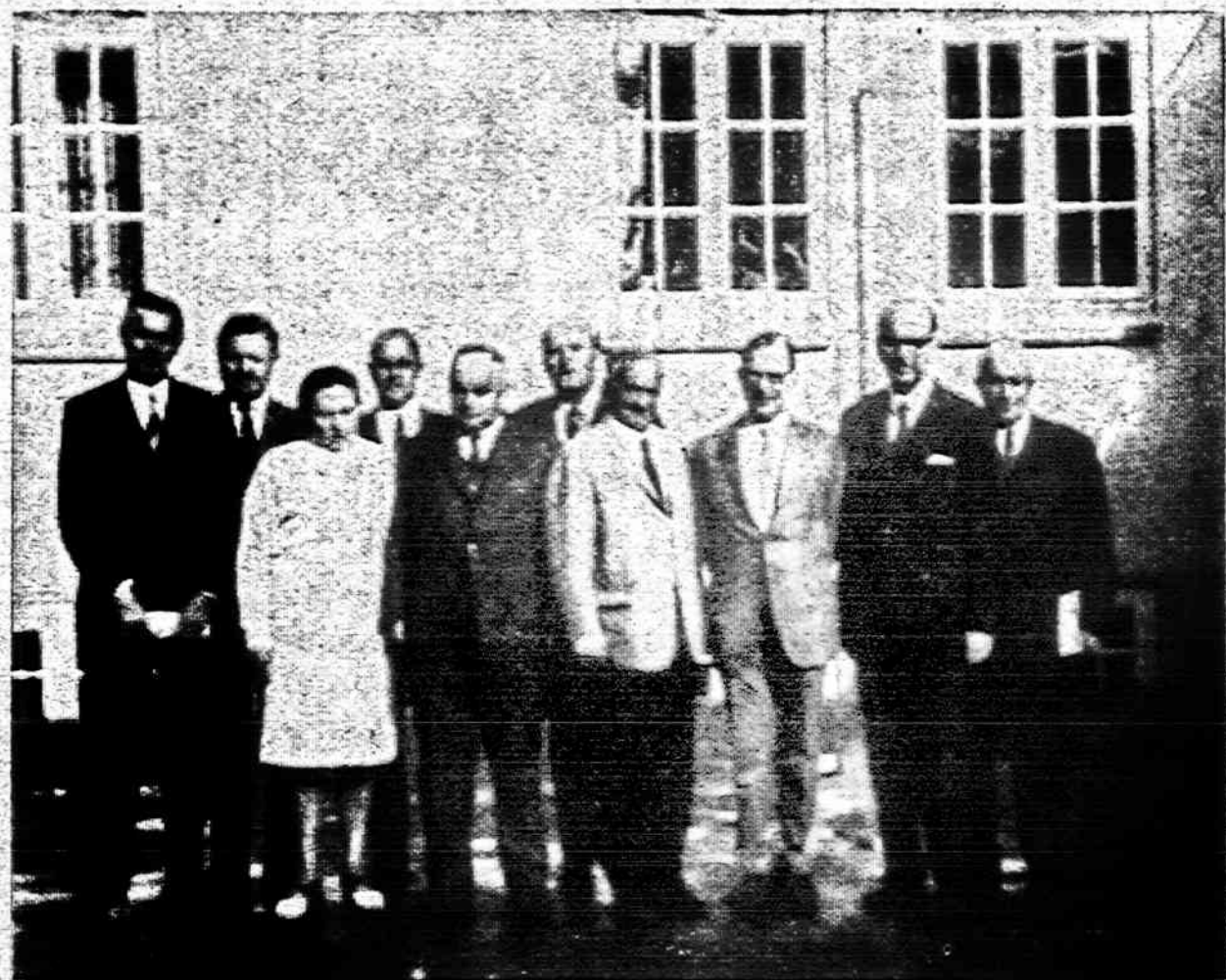
Sąskaita daktarui Zampolai buvo \$3,200.

♦ Vokiečiai reikalauja, kad susisiekimas su Berlynu būtų laisvas, kad niekas jiems nekludytų vežti prekių ir žmonių. Sovietų ministras Gromyko užsuko į Boną ir tarsis dėl Berlyno. Rusai negali susitarti su kitais sąjungininkais dėl Berlyno.

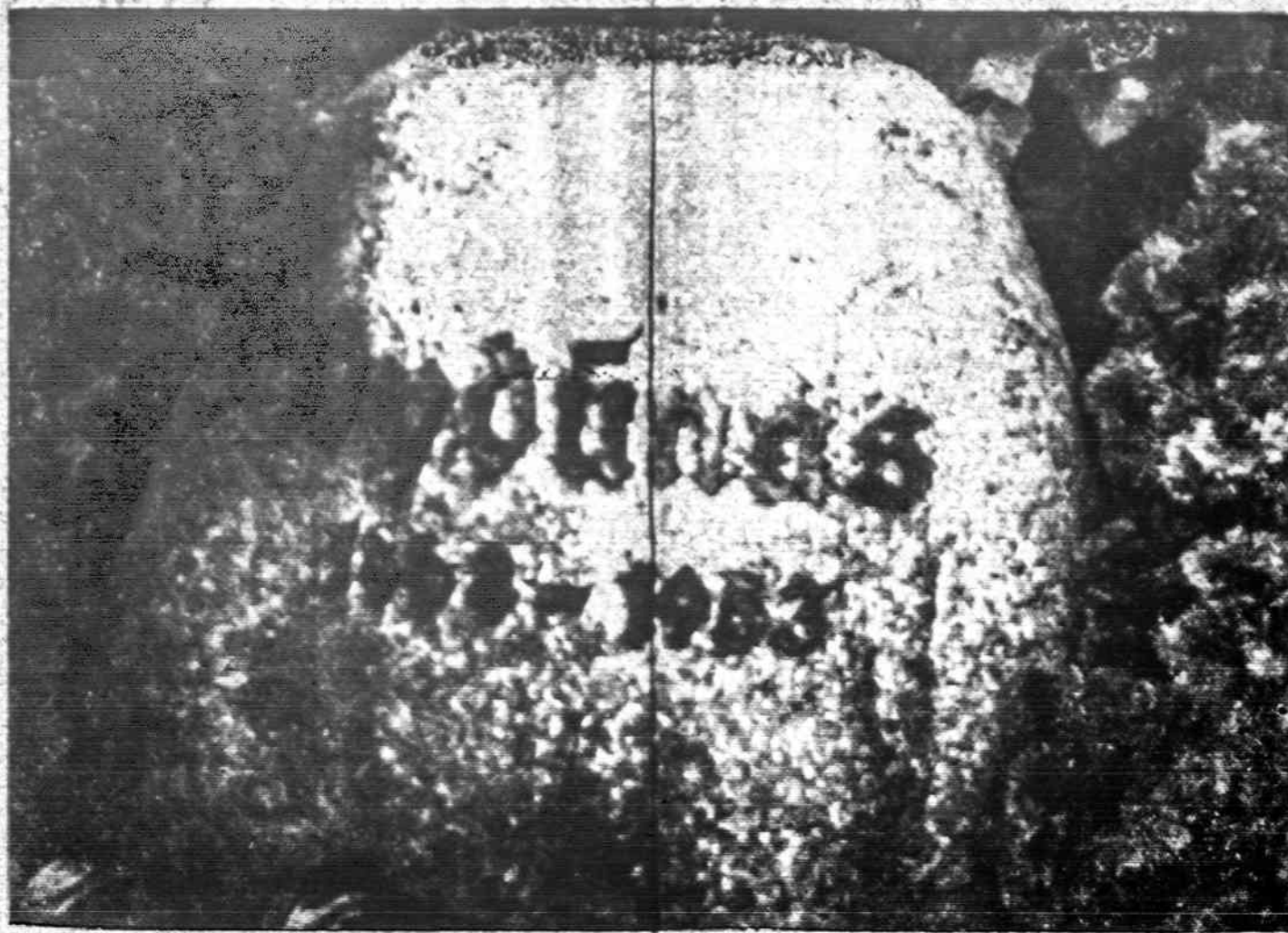
Liuteronų Bažnyčių išeivijoje kunigų ir darbuotojų suvažiavimas

Rašo Vasario 16 gimnazijos tikybos mok. Fr. Skėrys

Vykdamas į evangelikų liuteronų Bažnyčių kunigų ir darbuotojų metinį teologinio prisiruošimo suvažiavimą Šiaurės Vokietijoje, pakeliui užsukau į Detmoldo miestą. Kaip Vydūno Fondo pirmininkas aplančiau kapą Mažosios Lietuvos didelio veikėjo, patrioto ir filosofo dr. Vydūno, kuris čia palaidotas 1953 metais. Kapas gražiai sutvarkytas ir gerai prižiūrimas. Sukalbėjęs maldą ir pagerbęs mūsų tautos mažliuvį, padariau dar keletą nuotraukų prisiminimui. Detmoldo miesto savivaldybėje sužinojau, kad kapo vieta užpirta iki 1983 metų. Po to ta vieta turi būti iš naujo užpirta arba bus su žeme suliginta. Šia proga Detmoldo mieste apsilankiau Vernerio šeima, kur buvau maloniai priimtas. Trys vaikai šitos šeimos lankė Vasario 16 gimnaziją.

Lietuviai suvažiavimo dalyviai. Iš kairės į dešinę: vicenš Jonas Urdzė, iš Bad Godesbergo, mokytojas Fr. Skėrys, iš Mannheimo, ponis Vera Urdzė, mokytojas Ričardas Bilius, iš Hamburgo; senjoras kun. A. Keleris, iš Bremeno; kun. J. Stanašis, iš Backnango; bažnyčios tarybos, kun. dr. Ernst Eberhard, iš Stuttgarto; vyriausias bažnyčios tarybos kun. G. Klapper, iš Hannoverio; garbės senjoras, kun. A. Gelžinis, iš Braunschweigo ir Fr. Šlenteris iš Bremeno.

Akmuo ant kapo didžiojo Mažosios Lietuvos veikėjo, patrioto, rašytojo ir filosofo Dr. Vydūno, palaidoto Detmoldo kapinėse 1953 metais.

Kiekvienais metais Liuteronų Pasaulinės Tarnybos vyriausias vokiečių komitetas ruošia Liuteronų Bažnyčių išeivijoje kunigams ir darbuotojams teologinio prisiruošimo suvažiavimus. Praeitais metais toks suvažiavimas įvyko Pietų Vokietijoje Kristaus brolijos svečių namuose Selbitz prie Hof/a. d. Saale. Šių metų suvažiavimas vyko nuo rugsėjo mėn. 29 d. iki spalio mėn. 3 d. Šiaurės Vokietijoje Ricklinge, Schleswig-Holsteino Evangelikų vidaus misijos svečių namuose. Suvažiavimo tema: "Į pasaulį siųstas". Suvažiavimui ir šiais metais vadovavo ilgametis Liuteronų pasaulinės tarnybos vokiečių vyriausio komiteto įgaliotinis, Bažnyčių tarybos kunigas dr. Ernst Eberhard iš Stuttgarto, kuris jau 10 metų rūpinosi Liuteronų Bažnyčiomis išeivijoje, kiek

tai liečia jų darbą Vakarų Vokietijoje. Dalyvavo 48 estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų Liuteronų kunigai ir Bažnyčių darbuotojai. Lietuvių gru-

pę sudarė kunigai A. Keleris, J. Urdzė, J. Stanašis ir A. Gelžinis ir Bažnyčios darbuotojai: Fr. Šlenteris, Vera Urdzė, mokyto. R. Bilius ir mokyto. Fr. Skėrys.

Kasdien vyko rytinės ir vakarinės pamaldos. Jas pakeitomis laikė visu penkių tautų kunigai ir pats kunigas dr. Ernst Eberhard. Iš lietuvių jas laikė mūsų garbės senjoras kun. A. Keleris, iš Braunschweigo. Po skanių pusryčių vyko Biblijos darbas. Pirmą dieną jam vadovavo vyriausias bažnyčių tarybos kun. G. Klapper iš Hannoverio. Jis pasirinko Mato Evangeliją 10. Antrą dieną suvažiavimo vadovavo kun. Dr. Ernst Eberhard iš Stuttgarto. Jo tema: Apreišimo 21.

Po kasdieninio Biblijos darbo buvo skaitytos paskaitos šiomis temomis: "Pasaulio Liuteronų Sąjunga tarp nusivylimo ir vilties — visuotinio 5-tojo suvažiavimo rezultatai"; "Evian latvių jaunimo delegato akimis žiūrėti"; "Užmirštos ir užmaršios bažnyčios Pasaulio Liuteronų Sąjungoje"; "Nuo Porto Alegre iki Evian-brazilų reakcijos" ir "Penktojo visuotinio Pasaulio Liuteronų Sąjungos suvažiavimo teologiniai aspektai".

Trumpame straipsnyje neįmanoma duoti paskaitų santaraukų. Ricklinge suvažiavime ne svajoti apie praėjusius laikus, bet pasiklausyti aukšto lygio religinio turinio paskaitų, susipažinti su aktualiais bažnytinio gyvenimo klausimais t. y. apie Penktą visuotinį Pasaulio Liuteronų Sąjungos suvažiavimą Evian mieste prie Ženevos ežero ir pabendrauti su kitų Liuteronų Bažnyčių atstovais išeivijoje. Aštuntą kartą man teko dalyvauti tokiame suvažiavime ir turėti visiška atvirai pripažinti, kad jis kasmet vyksta draugiškos ir krikščioniškos atmosferoje.

Po kiekvienos paskaitos vyko diskusijos iškeltomis temomis. Paskaitininkai žadėjo jas leisti atspausdinti ir padalinti visiems suvažiavimo dalyviams.

EVIANE SUVAŽIAVIMO DVASIOJE

Penktasis visuotinis Pasaulio Liuteronų Sąjungos suvažiavimas Evian mieste rado bažnyčioje ir visuomenėje stipresnę atgarsį, negu iš pradžių buvo manyta. Svarbią rolę suvaidino ginčas dėl suvažiavimo vietovės. Tik paskutinę naktį padarytas pakeitimas iš Porto Alegre -Brazilijos - į Evian miestą prie Ženevos ežero.

Pasaulio Liuteronų Sąjunga su savo visuotiniu suvažiavimu tikriausiai susilaukė didesnio susidomėjimo, kadangi Evian po išeivinių suvažiavimų Lund'e (1947 m.), Hannoverje (1952 m.), Minneapolisėje (1958 m.) ir Helsinkyje

(1963 m.) paskelbė giliai siekiančią reformą. Šiuose dešimtyje dienų trukusiuose pasitarimuose nuo š. m. liepos mėn. 14 d. iki 24 d. prie Ženevos ežero paaikšėjo, kad Pasaulio Liuteronų Sąjunga savo išsivystime stovi beveik prie kelio galo.

Nė vienam Evian dalyviui negalėjo būti paslaptis, kad Pasaulio Sąjungos išeiviniame darbo metodei, planai, sumanymai ir pretenzijos kai kuriose srityse, taip kaip ji buvo įkūrimo metu suprata ir formuluota, šiandien ir ateityje negalės būti priimta. Tas sritis, kurias Pasaulio Liuteronų Sąjunga Eviane paliko, turėtų būti visiškai naujos sritys.

Visuotinis suvažiavimas labai sunkiai bandė spręsti klausimus, su kokiais pagrindiniais dėsniais ir samprotavimais šią naują darbą turėtų Pasaulio Liuteronų Sąjunga pradėti. Kaip tik dabar visi Bažnyčios nariai ir Pasaulio Liuteronų Sąjungos draugai ir prieteliai turi didelę darbo gausą dar prieš akis.

Popiečiai iki kavos buvo laisvi ir atskirų bažnyčių dalyviai susirinkdavo posėdžių pasitarti savais reikalais ir nustatyti ateities gaires.

LIETUVIŲ KUNIGŲ PRANESIMAI

Mūsų senjoras kunigas A. Keleris padarė visiems suva-

žiavimo dalyviams išsamų pranešimą apie Lietuvų Evangelikų Liuteronų Bažnyčios veiklą išeivijoje Vakarų Vokietijoje. Vicesenjoras kunigas Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo davė platų pranešimą apie savo su žmona privačią kelionę šią vasarą į Rygą ir Vilnių. Šiuo metu Lietuvoje yra 7 evangelikų liuteronų kunigai, kurie aptarnauja 27 vietoves. Be to dar yra trys teologai kandidatai: Francas Kalvanas, (kunigo Jono Kalvano brolis iš Tauragės), Čepas ir Rogas. Šie trys kandidatai vieną kartą per mėnesį važiuoja studijų į Rygą. Norėdami suprasti pasikaitas, jie turėjo išmokti latvių kalbą. Lietuvoje tokių teologinių seminarijų nėra. Visas išlaidas turi jie asmeniškai iš savo kišenės padengti. Jų materialinė padėtis sunki, tačiau jie nesiskundžia. Didžiausia evangelikų liuteronų parapija ne tik Lietuvoje, bet ir visame Pabaltijy yra Tauragės parapija. Šiais metais kunigas Jonas Kalvanas konfirmavo 62 jaunuolius-es. 1970 m. rugpjūčio mėn. 29 d. Tauragėje įvyko Evangelikų Liuteronų Sinodas ir tame Sinode kunigas Jonas Kalvanas buvo išrinktas Konsistorijos pirmininku. Be to kunigas Juozas Urdzė dar pranešė apie jo organizuotus suvažiavimus Bad Godesberge Pabaltiečių Krikščionių Stu-

dentų Sąjungos name Anna-bergo pilyje ir apie lietuviškas parapijas Nordrhein-Westfalenyje, kurias jis aptarnauja. Kaip jau žinoma, kunigas Juozas Urdzė yra Vasario 16 gimnazijos evangelikų moksleivių kapelionas ir čia atvyks ta vieną kartą per mėnesį.

Kunigas Juozas Urdzė kitais metais balandžio mėn., kaip lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios išeivijoje atstovas dalyvaus Europos Bažnyčių konferencijoje Nyborge, Danijoje.

Garbės senjoras kunigas Gelžinis iš Braunschweigo padarė trumpą pranešimą apie savo puikią kelionę į Chicago, kur jis išbuvo šią vasarą pusantro mėnesio ir pavadavo Tėviškos parapijos senjorą kunigą Aną Trakį, kuris buvo vienintelis lietuvis delegatas su pilnu balsu penktajame visuotiniame Pasaulio Liuteronų Sąjungos suvažiavime, vykusiame š. m. liepos mėn. 14 iki 24 d. d. Evian mieste prie Ženevos ežero. Jis laikė pamaldą netik Tėviškos parapijoje, bet ir Ziono parapijoje ir Union Pier vasarvietėje prie Michigano ežero. Be to, jis Chicagoje susitiko su giminių bičiuliais ir draugais. Visur jis buvo maloniai sutiktas ir pavaišintas.

(Nukelta į 5 psl.)

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY, PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year, other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday
Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00
trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusiui metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Atsuko teleskopą į Ameriką

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pradžioje. Kauno Universiteto gamtos — matematikos fakultetą baigė studentas Povilas Slavenas. Jam sekėsi matematika, ir jis mokojo prie valdžios atstovų prisilaikyti. Tuometinė valdžia paskyrė Slavenui stipendiją ir 1925 metais išleido į vakarų Europą ir Ameriką matematikos studijuoti. Jis baigė aukštuosius mokslus visų Lietuvos gyventojų sudėtais pinigais, kurie valstybei buvo išrinkti mokesčių formoje. Gyvenimas pradžioje buvo sunkus, bet visi mokojo mokėti, kad jaunas matematikas galėtų baigti mokslus.

Povilas Slavenas, gavęs Yale Universiteto diplomą, grįžo į Lietuvą ir Kauno Universiteto tuometinės vadovybės buvo pakviestas dėstyti matematiką, o kiek vėliau ir astronomiją. 1930 metais jis jau buvo Kauno Universiteto astronomijos katedros privatdocentas, o už poros metų jis buvo paskirtas tos pačios katedros profesorium ir vedėju. Lietuvos vyriausybė nupirko kelis instrumentus dangaus kūnams stebėti, užsakė reikalingų knygų, o Slavenas mokė ir auklėjo jaunus vyrus ir moteris.

Apdairus mūsų astronomas, bestebėdamas įvairiausiomis elipsėmis ir nukrypimais ašimis besisukinėjančius dangaus kūnus, pats pradėjo sukinėti pagal besikeičiančius sezonus. Pradėjo ateitininku su mokslo darbais "Logose", perėjo tautininku ir baigė 1960 metais išleista pusiau komunistine "Visatos sąranga". Jis mokojo prisitaikyti prie kiekvienos Lietuvoje buvusios vyriausybės, jis prisitaikė ir prie okupanto primestos valdžios. Mokslineiškai tai dar nebūtų toks didelis minusas, jeigu jis be reikalo nepersistengtų. Be reikalo jis persistengdavo anksčiau, persistengia jis ir šiandien. O gal kartais ir ramiai astronomijos darbą dirbančio profesoriaus Observatoriją išbrovė koks netašytas "parteiškas" ir nejuokiomis stultėto teleskopą. Profesorių, kaip girdėti, stebėjo šalia didžiosios Betelegūzos besisukanti Sirijaus palydova, o čia staigiai teleskope jam pasirodė kitoki vaizdai. Prof. Slavenas, neatitraukdamas akies nuo teleskopo, labai atidžiai viską sekė, o artimiausiam savo pavaduotojui liepė užrašyti šiuos "mokslo duomenis":

"Jaudina ne staigmena, o seniai pažįstamas nusikaltėlių "braižas", paaiškėjęs pirm, negu pasiekė mus spaudos žinia apie banditų sėbrų sujudimą užsienyje... Sakoma, banditas buvęs žiauraus būdo.

ALGIRDAS BUDRECKIS

"PANIE KOCHANKU" RADVILAS

(Tęsinys)

Jo didžiausioji silpnė buvo neišpasakyta jo tūštuikybė. Jo politinis trumparegiškumas neleidė jam numatyti veiksmų blogas pasekmes. Jis buvo šlėktos mecenatas, "Panie Kochanku" mieliai praleisdavo laiką su jais, užsiimdamas medžiokle, žaidimais bei lėbavimu. Jis važiavo šlėktą; pas jį visuomet pilnas stalas ir devynios galybės gerimų. Panie Kochanku buvo nepasotinamas ēdrūnas, besaikis girtuoklis. Draugų vertę jis matuodavo pagal jų "gerklių platumą". Sankykuose su moterim jis pasižymėjo nediskrecija elgsena. Prancūziškos partijos šalininkus jis vadino "galolenkais", o savo pažintų žmones laikė "sarmatais".

Karolis Radvilas buvo vidutinio ūgio, pakankamai apkūnus. Jo buvo labai didelė galva, iššokusios linksmos akys, ilgi ūsai, raudonai mėlyna nosis. Galva nukusta su kazokiška čiupra ant pliko pakaušio. Nuširdus, su visais paprastais, geras savo tarnams, kuriuos visada

Tai suprantama. Aktyvūs reakcininkai pasižymi labai buku nuožmumu. Kartais patekę į teisingumo rankas, jie bando suversti atsakomybę savo vadokliams. Bet tuo sunku tikėti. Žiaurybė tenkina niekingą bukpročių savimylą. Dar naiviau būtų vaizduoti banditus kokiais paklydėliais ar proto netekusiais. Banditaujantieji reakcininkai yra paprastai labai siauro akiračio, užsispyrę, gyvuliškai klastingi bukpročiai. Iki žmogaus lygio nepakilę, o žmogiško pavidalo išsivymę pitekančios, miesčioniškos buities taisyklės išmokę, jau vaizduojasi žmogumi — ne, antžmogiu! Toks tipas niekad neklysta. Klydo tie, kurie jo iki galo neperprato". (Prof. P. Slavenas, Lietuvos TSR Mokslų Akademijos akademikas, "Tiesa", 1970 m. sp. 23 d. 1 psl.)

Yale universitete besimokęs mūsų astronomas savo teleskopą nukreipė ne į Sirijaus palydovą, bet į Ameriką. Teleskope jis pastebėjo Amerikoje "banditų sėbrų sujudimą" anksčiau, negu Pranas Brazinskis su sūnumi pabėgo iš Sovietų Sąjungos. O nusikaltėlio "braižas" astronomui dar anksčiau buvo pažįstamas. Gaila, kad ne tik pats astronomas, bet ir jo bendradarbiai į tuos nežmoniškų ženklus laiku neatkreipė reikalingo dėmesio ir visko "iki galo neperprato". Savo teleskope matytus ženklus mūsų astronomas surašė į "mokslinei darbą", pavadino jį "Nusikaltėlių braižas" ir atmušė jau minėtoje "Tiesoje".

Būtų juokinga, jeigu nebūtų liūdna. Aukštuosius mokslus baigęs lietuvis, vadovaujantis mokslo katedrai, kalba apie dalykus, kurių nesupranta arba nenori suprasti. Brazinskis savo gyvenime, prof. Slavenas, greičiausia, nėra matęs, apie jų išgyvenimus jis neturi jokio supratimo, o rašo apie jų braižą, kuris astronomui tikrai nieko pasakyti negali, net jeigu ir žiūrėtų per ilgiausią teleskopą. Kad įvairūs Stankevičiai, Šovos, Kulšauskai rasytų prieš pabėgusius Brazinskus, tai dar suprantame. Okupantas jiems moka, jie — rašo. Bet kad prof. Slavenas dėtų ir oficialų akademinį savo titulą prie rašinio, kuris nepagrįstas jokiais mokslo daviniais, tai jau gėda.

Prof. Slavenui turėtų būti žinoma, kad tėvas su sūnumi norėjo tiksliai ištrūkti iš tos vergijos, kurią rusai primetė visai lietuvių tautai. Amerikos lietuvių nieko kito neturkšta, kaip padėti išsigelbėjusiam lietuviui visiškai ištrūkti iš rusų susirasti darbo ir vesti normalų gyvenimą.

Prof. Slavenui būtų daug geriau, jeigu jis ir toliau tebesiverstų astronomija, o nesikištų į astrologiją.

globojo ir duosniai apdovanodavo. Jam patikdavo apsiirngti senovės bajorų rūbais arba savo dvarikių spalvomis. Viešumoje jis dėvėdavo Vilniaus vado uniformą; karminą švarką su tamsiai mėlynais atlaipais bei auksinėmis sagomis, kontusę, palašę arba lenkišką šoblę su paausutu kotu prie elnio odos juostos. Karmina konfederatė ant galvos; kelnės plačios ir suglamžytos. Savo dvare jis užlaikė šimtus uniformuotų tarnų, lakajų bei egiulių. Radvilas turėjo nuosavą kariuomeną — 7,000 vyrų miliciją, kurią vadino albaniečiais, kadangi jų pagrindinė stovykla buvo Alboje. Anot jo amžininko Niemcevičiaus, Baro konfederacijos metu jis buvo sutelkęs iki 10,000 karių.

Politikoje Radvilas buvo tikras avantiūrininkas. Jis nebuvo nuoseklus. Vienintelė jo politinė dorybė buvo mėlė savo krašto bajorams. Jis visuomet lydėjo daugelis klientų. Kuris Lietuvoje? — Klausė lenkų politikas Ochockis, — nebuvo Radvilo klientu? Radvilas primindavo klientų vaikus, kaip savo sūnus. Jis išlaikė daug šeimų. Užtat turėjo daug draugų. Buvo pas jį daug prisiplakėlių, kurie vien dėl maisto ir degtinės išklausydavo jo postringavimus.

Radvilas vengdavo miestų, nes nemėgo naujovių. Jis buvo patenkintas Nesvyžiuje tarp šlėktos ir tarnų. Megdavo keliones nuo vieno savo dvaro į kitą. Didiką su šlėkta rīšo neišlavinimas ir apsiėjimo stoka. Ir tikrai tais laikais Žečpospolitoje išsilavinimas buvo retenybė. Mandagumas ir manieros buvo plovnė fanera. Dvaruose vyravo ištvirtimas, lėbavimas ir girtuokliavimas. Pas Radvilą buvo importuoti gėralų: vengriškas tokajus, brangvynis, konjakai ir skanus alus. Užtat pas jį visuomet sugužėdavo daug svečių. Seimninko Radvilo tikslas buvo apirpinti kiekvieną svečią tiek degtinės, kad jis ar kristų po stalu ar grįžtų į namus tik su tarno pagalba.

Nors Radvilas buvo žymiausias Lietuvos "Bachas", lenkuose jis turėjo rimtų konkurentų. Buvo ponų, kaip Adomas Malachovskis, kunigaikštis Četvertynskis ir kiti su ištroškusiomis gerkėmis. Buvo pavojinga svečiams pastavinti su jais, nes šitie buteliu drąsoliai gerdavo be saiko. Lenkų Karūnos didysis sekretorius Mykolas Granovskis, sugimėnavaus su Radvilais, priklaušė prie tų ponų. Gražios išvaizdos, aukšto ūgio, ir nepaprasto fizinio stiprumo Granovskis vo, i bažnyčią neidavo, nors bažnyčia ir nebūdavo perpildyta. Ypač jaunimas ir miestelio "inteligentai" šventorių mėgo. Jie ten stovėdavo tylūs, be kepurų, veidais i didžiojo altoriaus pusę, ir klaupavosi tik tada, kai bažnyčioje būdavo pakylėjimas. Šitaip jie, šventoriuje stovėdami, bažnyčioje vykstančiose mišiose dalyvaudavo.

Iškilminga būdavo atlaidų dienomis. Du kartą apie bažnyčią eidavo: per sumą ir per mišparus. Vyrų nešdavo bažnytnes yėliavas, moterys altorėlius. Kunigas, su monstrancija rankose, eidavo po baldakimu, kurį nešdavo keturi vyrai, komžomis apsilvėję. Berniukai, kunigai iš šalių eidami, visą laiką skambindavo varpeliais. Priekyje baldakimo eidavo baltai apsiirngusios mergaitės ir pasikeisdamos barsty-davos ant tako baltus gėlių žiedus. Šveicorius (tvarkdarys), su ilga lazda, su bārskalu jos gale, skirdavo kelią per minią. O spūstis būdavo nepaprasta, kol visi iš bažnyčios išsivėrsdavo. Einant apie bažnyčią giedodavo choras, skambėdavo varpeliai, bet jau sunku būdavo girdėti, nes būgnai viską i vieną gaudesį suliedavo.

Iš pamokslus atlaidų dienomis vasaros metu šventoriuje sakydavo. Gražūs būdavo tie pamokslai, nes parinktas būdavo geras pamokslininkas. Būdavo iš ko parinkti, nes i atlaidus daug kunigų iš aplinkinių parapijų suvažiuodavo. Melsdavosi žmonės ne tik bažnyčioje. Sekmadieniais namie pasilikusieji sumos metu kalbėdavo rožančių. Vienuoliktą valandą susirinkdavo visi i vieną vietą. Visi

kove. Bet Radvilas nenorėjo kautis ir nustoti seno draugo. Jis nutarė Pačą savotiškai pagąsdinti. Dėjosi labai supykęs, liepė savo tarnams sumti Pačą ir apkalti pančiais. Kitą dieną įsakė jį aprenkti mirties marškiniais ir išvesti i aikštę mirti. Buvo pašautas budelis ir kunigas. Susirinko smalsuolių. Paco ir Radvilo bendri bičiuliai ėmė prašyti malonės, puolė Radvilui i kojas. Radvilas vis vaizdinamas ragino budelį greičiau kirsti Pacui galvą. Pacas paprašė išpažintojų. Tada Radvilas staiga ėmė kvatotį: "Matai, aš tave daugiau išgąsdinau, negu tu mane."

Paskui jis važiavo i linksmio apstulbusį Pačą. Bet šis, nespejęs atsipeikėti, po kelių dienų mirė. Radvilas atmokėjo giminiams, kad nekeltų bylos ir viskas buvo pamiršta.

Nenuostabu, kad niekas nebando ginti savo teises teismo keliu prieš Radvilą. Žmogus tik galėję apeliuoti i Radvilo geradarystę ar pūkybę, nes tai buvo vienintelė instancija, su kuria Panie Kochanku skaitėsi. Visi jo kaimynai, dvarininkai bijojo jo rūstuma. Radvilas tvarkė 1000,000 "dūmų", grytelių. Jo valdžioje buvo dešimt miestelių ir 600 kaimų.

Bet Radvilas paliko ir konkrecių darbų. 1778 m. jo lėšomis Nesvyžiuje buvo įsteigta artilerijos mokykla; Nalibokuose ir Užeyėje stiklo liejyklos. Radvilas sutvarkė juostų bei kilimų dirbtuves Slucke.

Susitaikymas su karalium

Radvilui neklūdė šalti santykiai su karaliumi. Radvilas buvo priešingas Stanislovui Poniatovskijui iki 1784 m. Tada staiga jis viešai parodė draugiskumą savo senam priešui.

Pagal senai nusistovėjusią tvarką 1784 m. Lenkijos-Lietuvos seimas turėjo susirinkti Gardine. Karalius ten vyko iš lėto, apsisistodamas pakelii pas vieną vaisingą magnatą, paskui pas antrą. Stanislovo Poniatovskio kelionė ėjo pro Radvilo žemes. Karolis Radvilas jį pakvietė i savo pilį Nesvyžiuje pavišėti.

Tur būt, Radvilui nusibodo ilgas priešingumas karaliui. Gal jis norėjo patenkinti savo pūkybę, nustebindamas karalių savo turtingumu ir vaisingumu. Išidėmėtina, kad Radvilas Nesvyžiuje karalių vadino senų titulu, kurį karalius turėjo prieš savo elekciją: Radvilas jį titulavo "Lietuvos urėde Poniatovskis". Karalius Stanislovas Augustas ir priėmė šitą pravarde.

(Bus daugiau)

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS SR.

ŽEMAIČIO TIKĖJIMAS XX AMŽIAUS PRADŽIOJE

2

Tik ta jau paminėtoji pamaldžioji ūkininkijos mažuma kiekvieną sekmadienį i bažnyčią nuvažiuoti tesistengdavo. Didžioji dalis ūkininkų sekmadieniais pasilikdavo namie. Jie važiuodavo i bažnyčią tik reikarciais, tik i atlaidus. Pagrindinis tokios kelionės tikslas būdavo susitikti pažįstamus. Kadangi juos susitikti galėjo ir turguose, i bažnyčią retai tevažiuodavo, nors neapleisdavo nė vieno turgaus.

Uoliai i miestelį ar bažnytkaimį sekmadienių rytais rinkdavosi jaunimas. Bet ir jam to rinkimosi pagrindinis tikslas būdavo ne bažnyčioje melstis, o kitus pamatyti, save pasirodyti, susitikti. Sekmadieninė pramoga tai būdavo.

Prievolės jaunas sekmadieniais i bažnyčią nueiti blankus tebuvo. Bet buvo noro bent kartą savaitėje išsiurkšties ir purvėnos kasdienybės persikelti i bažnytnės aplinkos grožį. Bažnytinė muzika, bažnytnis menas, šventadieniis vyrų apsiirngimas — tas viskas labai skyrėsi nuo kaimiškos aplinkos ir žmogų traukė, nors pačiam ir nesuprantant kodėl.

Bet labai nedaug tebuvo tokių, kurie būtų ėję i bažnyčią ne kokios prievolės verčiami, ne kokių pramoginių atspalvų turinčių motyvų vedami, o grynai tik todėl, kad būtų galvoję, jog jų malda bažnyčioje

geriau pasieks Dievą, negu malda namuose.

Ilgos būdavo pamaldos bažnyčioje sekmadieniais. Prasidėdavo jūtryna — i mišparus panašiu giedojimu. Po jos būdavo iškilmingos mišios, žmonių vadinamos atpuskinėmis. Bendrinėje lietuvių kalboje, atlaidų mišionis jas vadintų. Po atpuskinių būdavo ilga suma, po sumos pamokslas. Po pamokslų giedodavo karunką — giesmę apie Dievo Motinos septynis džiaugsmus ir septynis širdies skausmus. Po karunkos būdavo mišparai.

Pamaldesnėji ir vyresnio amžiaus žmonės išbūdavo per visas tas pamaldas, arba kartkartėmis išeidavo iš bažnyčios ir vėl grįždavo, bet jaunimas bažnyčion tik per sumą susirinkdavo. Per sumą visi sueidavo i bažnyčią, i miestelio gatvės ištuštėdavo, nes nepadoru buvo pasirodyti gatvėje sumos metu.

Bažnyčioje moterys buvo griežtai atskirtos nuo vyrų. Moterys stovėdavo kairiojoje bažnyčios pusėje, vyrai dešiniojoje. Vėliau pradėjo tai vienur tai kitur pasirodyti moterys vyrų pusėje, bet niekuomet nėjo vyrai i moterų pusę.

Žmonių maldos bažnyčioje mažai ryšio turėjo su tuo, kas vykdavo prie altoriaus. Kunigas laikydavo mišias, o žmonės arba poteriaudavo, rožančių per pirštus sukdami, arba maldaknygę skaitydavo. Perskaitydavo ir mišių maldas, bet jas skaityti baigdavo kunigui mišių dar nė neįpusėjęs, o paskui skaitydavo litanią ir kitokias maldas. Ir tik vyresnio amžiaus ir pamaldesnėji teskaitydavo. Iš jaunimo

retai kas maldaknygę teturėdavo, o dar rečiau rožančių. Jie tik taip sau stovėdavo bažnyčioje, kad stovėti joje reikčia Klaupkū nedaug tebūdavo, ir juos reikė davo išsinuomoti, todėl dauguma bažnyčioje stoti stovėdavo.

Žmonės žinojo, kad reikia poterių kalbėti. Juo daugiau poterių sukalbėsi, tuo labiau Dievas tau padės. Bet tuos poterių dauguma kalbėjo i turinį nesigilindami, net apie visai kitus dalykus tuo pačiu metu galvodami. Žmonių supratimu, ne mintis buvo svarbu maldoje, bet žodžių ištarimas, šnibždėjimas.

Iš jaunujų mažai kas tepoteriauvo. Per sumą būti bažnyčioje buvo jiems arba pramoga, arba tik būtina prievolė. Net ir daugumai pavasarininkų tikėjimas buvo tik kažkas šalia žmogaus, ne pačiame žmoguje, tik socialinė apraiška, tik ašis to gyvenimo būdo, už kurio išlaikymą kovoiti buvo užsiangaužota.

Pamokslai retai tebūdavo kaimiečio mentalitetui pritaikyti, jam suprantami. Dažniausia būdavo pasakojama apie dalykus i dabartį nesifremiančius, mažai ryšio su patirtimi turinčius. Nou savaitės darbų pavargę žmogus, jeigu suole sedėdavo, už migdavo ir pabūdavo tik tada, kai įsiskars čiaęs pamokslininkas pradėdavo ugnimi i kitomis kančiomis gasdinti.

Atlaidų dienomis keleriopai daugiau žmonių i miestelį suvažiuodavo. Bažnyčioje jau nebetylėdavo. Per sumą daugiau būdavo šventoriuje negu bažnyčioje. Ir šiaip sekmadieniais vasaros metu daugelis per sumą šventoriuje po klevais stovėdavo,

vo, i bažnyčią neidavo, nors bažnyčia ir nebūdavo perpildyta. Ypač jaunimas ir miestelio "inteligentai" šventorių mėgo. Jie ten stovėdavo tylūs, be kepurų, veidais i didžiojo altoriaus pusę, ir klaupavosi tik tada, kai bažnyčioje būdavo pakylėjimas. Šitaip jie, šventoriuje stovėdami, bažnyčioje vykstančiose mišiose dalyvaudavo.

Iškilminga būdavo atlaidų dienomis. Du kartą apie bažnyčią eidavo: per sumą ir per mišparus. Vyrų nešdavo bažnytnes yėliavas, moterys altorėlius. Kunigas, su monstrancija rankose, eidavo po baldakimu, kurį nešdavo keturi vyrai, komžomis apsilvėję. Berniukai, kunigai iš šalių eidami, visą laiką skambindavo varpeliais. Priekyje baldakimo eidavo baltai apsiirngusios mergaitės ir pasikeisdamos barsty-davos ant tako baltus gėlių žiedus. Šveicorius (tvarkdarys), su ilga lazda, su bārskalu jos gale, skirdavo kelią per minią. O spūstis būdavo nepaprasta, kol visi iš bažnyčios išsivėrsdavo. Einant apie bažnyčią giedodavo choras, skambėdavo varpeliai, bet jau sunku būdavo girdėti, nes būgnai viską i vieną gaudesį suliedavo.

Iš pamokslus atlaidų dienomis vasaros metu šventoriuje sakydavo. Gražūs būdavo tie pamokslai, nes parinktas būdavo geras pamokslininkas. Būdavo iš ko parinkti, nes i atlaidus daug kunigų iš aplinkinių parapijų suvažiuodavo.

Melsdavosi žmonės ne tik bažnyčioje. Sekmadieniais namie pasilikusieji sumos metu kalbėdavo rožančių. Vienuoliktą valandą susirinkdavo visi i vieną vietą. Visi

klūpodavo, bet tik du garsiai tekalbėdavo. Nuo vienuoliktos iki dvyliktos negalima būdavo po laukus vaikščioti, nes galėjo žmogus vėliną susitikti.

Gegužės mėnesį kiekvieną dieną visa šeimyna susirinkusi kalbėdavo gegužines maldas ir giedodavo giesmes. Spalio mėnesį kiekvieną vakarą kalbėdavo rožančių. Visos tos maldos būdavo atliekamos atskilapais: Iš devynioliktojo i dvidešimtą šimtmetį pereinant gegužės ir spalio mėnesių maldos tebebuvo praktikuojamos beveik kiekvienuose namuose. Apie 1930-sius metus jau gal tik pusė visų kaimiečių, daug stambesniuose ūkiuose, šito papročio besilaikė.

Per Kryžiaus dienas (pirmadienį, antradienį ir trečadienį prieš šeštines) žmonės rinkdavosi sodos senkapiuose ir suklaupe giedodavo. Ir tas paprotys apie 1930-sius metus buvo jau pradėjęs nykti. Įvairias giesmes giedodavo vakarodami per Adventą. Populiariausia iš visų buvo anksčiau paminėtoji Karunka. Buvo ir storas giesmynas, "kantickomis" vadinamas.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TRISYBE

DR. ANNA BALIONAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofisio telefonas: PROspect 8-3229
Resid. telefonas: WAIBrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef. PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEIMlock 4-5849
Resid. 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį, tik susitarus.

Dr. Am. Redoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. GR 4-2400

Val. pagal susitarimą. Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERY LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia,
skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta
Ofisio tel.: PORTsmouth 7-6000
Resid. telefonas: GARDen 3-7278

Tel. ofisio: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.

Ofisio tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį
nuo 9 iki 12 val.
Trečadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PCŠLES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd ST.
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisio telefonas: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmedienį ir trečadienį uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERY LIGOS
Ofisio telefonas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223

Dr. V. Tauras išvyko atostogų
iki XI 2 d.
Ligoniai gali kreiptis pas
Dr. P. Strimaitį.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEIMlock 4-2123
Resid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatšiepia, tai telefonas GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudai.
Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštadienį 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef. PROspect 8-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILMAS
823 W. 34 Place
Tel. FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimal — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERMANAS
2047 W. 67th Pl. WAIBrook 5-8063

GRADINSKAS
STALINIS
RADIJAS - PATEFONAS
TIK 26 INC. PLAT.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto.
— Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadienį 7 v. v.
Tel.: HEIMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS

Jeigu ateinančiais metais rengtės
važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkdyti ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Viladas Rasciauskas pirmą pradžioje
organizavo keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą
jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje istaigoje dabar dirba
dvi lietuvaitės — Josephine Miller
ir Laima Luneckienė. Visais kelionės
reikalais kreipkitės į:

WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

GELINIKAS
(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausias gėles ir vynai, ant
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1221

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINIKAS
GĖLES VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE
Air All the Way
30-lb. Limit
NOV. 28
NEA

Paskutinė data kalėdiniais siuntiniams
į užsienius siųsti yra lapkričio
28 d., jei jie siunčiami oro paštu. Vėliau
išsiuntus, paštas negarantuoja,
kad siuntiniai pasiekė adresatą laiku.

LIUTERONŲ
BAŽNYČIŲ...
(Atkelta iš 3-čio psl.)
APIE VASARIO 16
GIMNAZIJĄ

Uždaramė ratelį, t. y. gyvenamą
lietuvių tarpe mokyt. Fr. Skerys
perdavė Vasario 16 gimnazijos
direktoriaus V. Natkevičiaus ir
Evangelikų jaunimo ratelio vardu sveikinimus.
Padarė trumpą pranešimą apie
dabartinę gimnazijos būklę, mokinių
skaičių ir bendrabučio statybą.

Visų didžiausias jo rūpestis —
Vasario 16 gimnazijos egzistencija ir
lietuvių tautos išlikimas išeivijoje. Jis
prašė visus lietuvių evangelikų liuteronų
kunigus, Bažnyčios darbuotojus ir
parapijų pirmininkus kalbinti tėvus,
kurie turi mokyklinio amžiaus vaikus,
leisti juos į Vasario 16 gimnaziją
mokytis, nes tik čia gali jaunuimas
išmokti lietuvių kalbą ir tapti susipratusiai
lietuvių tautiniu ir kultūriniu atžvilgiu.
Visur kitur lietuviškas jaunimas
nutautės ir pradžioje tautų tarpe.
Mokinių verbavimo akciją reikia būtinai
pravesti ir užjūryje, nes gimnazijoje
šiuo metu mokosi tik keturi mokiniai iš
užjūrio ir du iš Anglijos. Gimnazija
ne dėl finansų, bet dėl mokinių stokos
gal turės užsidaryti, jei tėvai neleis
savo atžalyną į lietuvių gimnaziją.
Sąlygos mokiniams čia geros ir atėjusieji
bus dar gerinamos. Mums lietuviams
reikėtų pasimokyti iš vengrų, kurie
tikrai labai gražiai susitvarkė savo
gimnaziją prie Nūrnbergo ir prieauglio
problemų neturi. Vengrai tėvai nesigali
lėšų ir leidžia savo veikus į savo
gimnaziją iš įvairiausių kraštų. Šiuo
metu gimnazijoje yra 350 mokinių, 50%
iš užsienio.

Baigę lietuvių gimnaziją mokiniai
gali studijuoti visuose universitetuose,
nes jie gauna atestatą iš Vokietijos
Švietimo Ministerijos. Turį Mittler
Reife t. y. baigę šešias klases, gali
įsigyti gerą specialybę ar profesiją.
Visi kunigai ir Bažnyčios darbuotojai
išklause mokyt. Fr. Skerio pranešimą
padėjo padėti gimnazijai verbuoti
mokinius.

Ricklingen Evangelikų VIDAUS
Misių prieglaudų vedėjas kunigas
Schmidt pasveikino suvažiavimo dalyvius
ir dar išsamų pranešimą apie prieglaudą.
Šita prieglauda įsteigta prieš 90 metų
ir joje dabar yra virš 1800 asmenų. Iš jų
yra 835 psichinių ligonių, senelių, vaikų
ir kiti ligonys. Maistu aprūpinama iš
turimų trijų ūkių. Vieną popietį diakonas
Koefer suvažiavimo dalyviams aprodė
prieglaudą. Akivaizdus buvo didelis
vargas, nes tuos žmones reikia prižiūrėti
su meile ir širdgėla. Atsiranda pasiaukojančių
žmonių, kurie tą krikščionišką darbą
dirba ir jis dar kasmet plečiamas, nes
pareikalavimai dideli.

Suvažiavimo rengėjas kunigas dr.
Eberhard numato sekančiais metais
suvažiavimą ruošti Bavarijoje, netoli
Alpių kalnų. Paskutinės dienos vakarė
buvo atsisveikinimo pamaldos su šventa
Vakariene, kurią pravedė vyriausias
bažnyčių tarėjas kunigas G. Klapper ir
bažnyčios tarėjas kunigas dr. Eberhard.
Kitą dieną po pusryčių visi atsisveikino
su suvažiavimo rengėju dr. Eberhard ir
jam padėjo už malonias ir gaivinančias
dienas Ricklingene, išvyko į namus.

• Būdami ketverių metų, mes žinome
tik klausimų, kiek tik jų gali būti, o
kai mums septyniolika — žinome visus
atsakymus. Andre Morua
• Ilgas yra pamokymų kelias, trumpas —
pavyzdys. Seneka

Senoji arklinė laidojimų karieta

TAMPA, FLA.
Tamos miesto kaimynystėje — tarpas 10 mylių — yra miestelis
"Brandon". Šis miestelis prieš 17 metų
buvo toks mažutis, tik keletas šimtų
gyventojų. Kaip išplatino vieškelį 60,
šis miestelis pradėjo augti. Pristatė
keletą moderniausių "prekybos centrų",
su visais pirkėjų patogumais.
Apie šį miestelį pirmą žemė buvo
pirmą kartą parduota. Dabar šis
miestelis tiek išaugo, kad greitai bus
skaitomas miestu. Šio miestelio
aplinkose yra apsigyvenusių daug
lietuvių šeimų. V. duryje miestelio
stovėjo labai senas ūkininko Mr.
Stowerso namas. Tėvui mirus jo
sūnus perėmė šį didžiulį namą su
daug aplinkui žemės, išremontavo ir
padarė tinkamą mirusiųjų laidojimo
kopyčią.

Sūnus žinojo, kad jo tėvas buvo
gimęs ir augęs šiaurėje, Thomaston,
Maine. Ten jis turėjo arkliais
traukiamą karietą — "hearse" —
Surry-frame coach, kurią senasis
Stower 1872 metais buvo pasidirbęs
pas vieną tų laikų belaisvį kalvį.
Sūnus A. Dick Stower parsivežė šį
tėvo palikimą — laidojimų vežimą
ir laiko prie savo laidojimų kopyčios
kaip prisiminimą, kaip arkliais
būdavo vežami mirusieji ir kapus.
Kaip jo tėvas, taip ir sūnus gerbia
tokį vežimą, nes ir senasis Stower
buvo laidojimų direktorius.

Pas mus atrodo, kad jau vasara
baigėsi

Kelioms dienoms buvo atvėsęs oras,
bet po gražaus lietuvių vakaro
vėl sukaityta, tik naktimis vėsiu.
Vėl vasara, gražu ir šilta. Praeita
vasara buvo gerokai įkaitusi, bet
buvo gana skaitlinga turistais. Visur
matėsi, kaip šiaurietiai atvažiuoja
ieškini "bargenų", nors dabar jų
bargenų jau sunku surasti. Visoki
pirkimai — namų, žemės, tai kainos
veik dvigubai iškilo. Stebėtina kaip
čia atvažiuoja seneliai peržengę 80-
tą amžių ir dar kalba apie "bargenus".
Iešk, kur pigiai nusipirkti namą,
jį dar mano persidirbti pagal
savąjį skonį, ir taip padaro. Tik
klauskis, tas su lazdele pasiremdamas
"remontuotojas" jau užbaigė visus
remontus, ir važiuoja pas "Abraomą",
o jo baigta ar nebaigta namą pasiima
likusi šeima ir norėdami atsikratyti
nereikalingo palikimo, parduoda.

Net gaila girdėti, veik atiduoda
svetimatesiems. Jai atvažiuoja
žmonės susiskaiciuoti savo amžiaus
metus, galėtų nusipirkti puikiai
pastatytą namą net su visais
puošniais baldais, tuomet dar
galėtų pratesti sau amžių ir
laisvai pagyventi sveikatoje be
naujų rūpesčių.

Vėliausiai žmonės pradėjo
visu smarkumu pirkėti treilerius —
priekabas. Modernų treilerį su 3
miegamais ir moderniais baldais
galima nusipirkti už \$6,000 visai
naujuteli. Pasistato ant išsinuomoto
sklypo ir puikiai gyvena. Oonutė

Žmoniškas metodas lėktuvams apsaugoti

MILWAUKEE, Wis. — County News pasiūlė tikrai žmonišką
metodą lėktuvams apsaugoti nuo
grobikų, būtent: Kiekvienas modernus
lėktuvas yra aprūpintas deguonio
(oxygeno) sistema, per kurią
keleiviai aukštai skrendant yra
aprupinami papildomu kvėpavimu
reikalingu deguoniui.
Per tą pačią sistemą būtų galima
paleisti tokias dujas, kurios
visus lėktuve esančius sekundžių
bėgyje užmigdytų. Lėktuvo
igula turėtų turėti dujokaukes.
Kad keleiviai nesipriešintų,
reikalui išitikus, būtų užmigdomi,
jų sutikimas būtų įrašytas į
tiketą.
Dujoms visus keleivius ramiai
užmigdyti, igulos nariai suimty
ir saugiai patalpintų bandžiusi
lėktuvą pagrobti, o kiti keleiviai
atsibudę ne žinoję kas čia
atsitiko.

Narkotikų problema

FLINT, Mich. — Grand jury
patraukė teisman 32 asmenis,
kurie kaltinami pristatymu
narkotikų agentams, kurie juos
pardavinėja. Flint apylinkės
aukštesnių mokyklų mokiniai.
Be to dar, 25 apkaltinti narkotikų
pardavinėtojais.
Grand jury iki šiol iškėlė 85
kaltinamas bylas narkotikų tieke-
jimams.

TRENTON, N. J. — New Jersey
aukščiausias teismas 5 balsais
prieš 2 sumažino bausmes už
pirmą kartą nusikaltimus marijuo-
janą turėjus ar vartojus. Teismas
savo nutarimą pagrindė tuo,
kad kalėjimo bausmės nėra
problemos išsprendimas.
Gub. William Cahill pasirašė
naują įstatymą, kuriuo už turė-
jimą nedidelio kiekio marijuanos
bausmė iš 15 metų sumažinama
iki 6 mėnesių.

NAUJAGIMIAI SOCIALISTAI

GEORGETOWN, Gviana. — Britų
Gvianos ministeris pirmininkas
Forbes Burnham išleido atsišaukimą į savo Liaudies
nacionalinio kongreso pagalbini
irankį — Jaunųjų Socialistų
Sąjūdį, kviesdamas, kad pradėtų
registruoti naujagimius kūdikius
socialistų partijos nariais... ir
jiems labai ankstybame amžiuje
"indoktrinuoti partijos filosofiją".

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Garsaus Vardo Lietuvių Draugijos
susirinkimas įvyks šį sekmadienį,
lapkričio mėn. 1 dieną Stakas
saloje, 4600 So. Marshfield Avenue,
Chicagoje, 2 val. popiet. Narsės
malonė atsilankyti.
C. Austin, fin. sekr.

— Amerikos Lietuvių Piliiečių
Pašalpinis klubas rengia šaukų
metinį balių, seštadienio vakarą,
spalio 31 d. Hollywood Inn
svetainėje, 2417 W. 43 St.
Pradžioje 7 val. vak. Bus skanių
užkandžių ir gardžių gėrimų.
Gros Antano Valiūno orkestras. Prašo
visus atsilankyti ir smagiai
laiką praleisti.
Komisija ir Valdyba

— Lietuvių Moterų Piliiečių Lyga
rengia smagų "Būno" ir kortų
pobūvį sekmadienį, lapkričio 1 d.
Lietuvių Auditorijoje, mažojo
saloje. Pradžioje 2 val. po pietų.
Bus skanių užkandžių, reiks
buletas ir bus gražių dovanų.
Prašo visus atsilankyti.
Komisija ir Valdyba

— Chicago Lietuvių "Kestučio"
pašalpinis klubas mėnesinis
narių susirinkimas įvyks
sekmadienį, lapkričio 1 d. 1 val.
p. p. Hollywood svetainėje,
2417 West 43rd St. Valdyba

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NAUJOJI ŠERMENTINĖ ZINOMOJI ŠERMENTINĖ
De Young - Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 S. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois
Turime šermentis vietas kitose Chicago dalyse ir priemiesčiuose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo, dieną arba naktį.
Skambinkite telefonu Commodore 4-2228

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
606 So. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPYČIOS
MODERNIŠKAS VIZA
REpublic 7-0000 REpublic 7-5501

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIFNA IR NAKTI
★ TURIME KOPYČIAS VISOSE MIESTŲ DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-7007

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

JAUNAMARTE

Ramunė J. Jurkūnaitė

Ši šeštadienį lietuvių vadybą bus įrašyta nauja seima: Ramunė J. (Jurkūnaitė) ir Gintautas Vitkus. Abu jaunieji dabar gyvena Los Angeles, kur gyvena ir jo tėvelis mokyt. Kazimieras Vitkus. Ramunė yra dukteris žinomų visuomenės veikėjų Vincentinos ir inž. Jono Jurkūnų.

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagens, Volvos, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. Ashland Ave.
LA 3-8775
(Currency Exchange istaigo)
Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapols
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNEŠPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5%
Passbooks
5 1/2%
Investment
bonus plan
\$1,000 minimum
Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

ALNAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Gintautas Vitkus yra inžinierius, baigęs studijas magistro laipsniu.

Ramunė tėvelių išauklėta gražioje lietuviškoje dvasioje, nuo vaikystės dienų įsijungia į savos aplinkos gyvenimą, lankydama lituanistines mokyklas, veikdama su skautais, įsijungdama į tautinių šokių būrelius.

Ji mylėjo viską, kas ją supo lietuviškoje aplinkoje. Ir ją mylėjo visi, iš tos lietuviškos aplinkos: mokytojai ir draugai, mokiniai, sesės skautės ir visi kiti kur jina būrėsi.

Baigusi gimnaziją pasirenka studijuoti psichologiją. Mėgsta studijas ir tam skiria daug laiko. Visa jaunatvės energija įsijungia į korp! Neo-Lithuania. Renkama į valdybas neatsisako ir sumaniai daug dirba. Daug laiko skiria ir lituanistiniam švietimui. Skaito knygas, rašo referatus, mėgsta spaudą ir joje bendradarbiauja. Iš mažų ramunėlių žiedelių išaugo didelis lietuviškas ramunių darželis. Įsikūręs teatro vaidintojų būrelio Antrasis kaimas. Ramunė kviečiama jaungiasi ir čia ir sužiba, kaip gera vaidintoja. Ak, juk jaunatvės širdis tiek pilna linksmo humoristinio gyvenimo.

Korporacijos veikla, teatro pastatymai, kelionės į kitas vietas ir plius studijos universitete. O tas laikrodis nei su jaunatvės.

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

ku užsidegimų skuba, nei su dienos reikalavimais lėtėja. Bet planingas valandų suskirstymas padeda visur suspti.

Baigusi Chicagoje universitetą studijas, išvyksta į Europą įsijungia į studijuojančių Austrijos ir Šveicarijos universitetuose.

Po kelių metų sustoja Chicagoje. Vėl visa energija įsijungia į akademišką gyvenimą, bet sparnai, atrodo, lyg pakelti. Nauji planai ir nauji užsimojimai.

Vyksta į Los Angeles ir vėl pasineria į psichologijos studijas, po kurio laiko jas apvairiuodama magistro laipsniu.

Ir lyg užverstas pirmasis jaunystės dienų Japas. Studijos baigtos, šeima sukurta. O lietuviškos veiklos dirvonas laukia ir tikisi sulaukti naujų Ramunės darbų, planų, sumanymų, užsimojimų. Išėta mokykla, visuomeninės veiklos patirties keliai, mus tikina, kad po trumpo poilsio ji su vyru Gintautu vėl įsijungs į aktyvų lietuvišką darbą. Jaunieji Ramunė ir Gintautas Vitkai įsikurs gyventi Los Angeles mieste. —vyt. k.

Marse gyvybė?

LONDONAS. — N.A.S.A. ir Erdvių administracijos remiamas biologinis tyrinėjimas rodo, kad net mūsų rūšies gyvybė egzistuoti, nors ir sunkiai imano mai, tačiau yra galima Marse, pasakė Utah valst. universiteto mokslininkas Frank Salisbury pranešime jaunųjų būsimų mokslininkų konferencijoje Chicagoje.

Tatai rodo pavyzdžiai mūsų pačių planetoje žemėje, kur gyvybė tarpsta stačiai neįmanomoje sąlygoje. Pavyzdžiui, Yellosstone Parko verdančio vandenies geizeriuose gyvena kai kurios bakterijos. Gyvybė gali egzistuoti begalinės sausros sąlygoje. Net Great Salt Lake ežere ir Negyvojoje jūroje randami gyvi organizmai.

Kas nori būti policininku?

Chicago policijos superintendantas James B. Conlisk atsišaukė į jaunus čekagiečius, kas nori pasidaryti policininko karjerą, kad įteiktų peticiją iki lapkričio 7 dienos, nes lapkričio 14 diena paskirta egzaminams. Policijos departamentas ieško kandidatų iš visų sluoksnių, bet ypatingai iš neegrų ir kitų mažumų grupių.

Aplikantas turi būti tarp 20 ir 31 metų amžiaus; veteranai iki 35 metų amžiaus; ūgis ne mažiau kaip 5 pėdos 7 inčiai, svoris tarp 145 ir 235 svarų, priklausant nuo aukštumo. Turi būti Chicagoje gyvenantis, Amerikos pilietis.

Policininkams patuliams alga — pradedantiems \$9,600 metams, po 42 mėnesių tarnybos \$12,120.

Peticijai formos gaunamos policijos nuovadoje, Miesto Progreso Centruose, Miesto valdyboje kambarys 1100 arba Policijos vyr. būstinėje, 1121 S. State St. kambarys 303. Aplikacijas įteikti Civil Service komisijai Miesto valdyba, kamb. 1100 ne vėliau kaip iki lapkr. 7 dienos.

NE VIENAS ĖJAU — IR SESUTĖLĖS...

Gražų rudens šeštadienį trys Mackevičiai skuba į Donelaičio lituanistinę mokyklą. 7 metų Antanas yra 2-me skyriuje, 6 m. Diana — pirmame ir 4 m. Natalija — parengiamosiose klasėse. Antanas ir Diana yra baigę Montessori mokyklą ir yra skautai. Diana taip pat lanko šią mokyklą. Jų tėvai Nijolė (Radvilaitė) ir Antanas Mackevičiai būdami kūdikiais atsidūrė tremtyje, bet gimtosios Tėvų Žemės nepamirš nei jų vaikai.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

QUALIFIED TRUCK MECHANICS

(Journeymen)

For nights 4:00 P. M. to 12:30 A. M.

All Company benefits.

DODGE TRUCKS, INC.

815 West Pershing Road

Tel.: 927-4949

Ask for BOB

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

CASHIERS

NO EXPERIENCE NECESSARY

Work in pleasant surroundings.

Good salary. I. C., bus transportation. We want a mature neat appearing person in good health.

Apply in person only.

2427 EAST 72nd STREET

Across from Illinois Central.

STENOGRAPHERS

HIGH STARTING SALARY

Excellent opportunity with long established National distributor of Musical instruments. Required good typing — knowledge of shorthand helpful.

COMPANY BENEFITS

427-0559

COOK WANTED

Good salary and working conditions.

Call chef

DE 7-1300

BEAUTICIAN

with some following, on Northwest side.

Bus. 286-9179

Home 453-7916

REIKALINGA NAMŲ ŠEIMININKĖ

Didelis privačus kambarys ir 50 dol. per savaitę.

50 min. nuo Chicago

Tel. 375-3121 arba 219-933-0700

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

LAUNDROMAT

Established business with new washers in Melrose Park.

Must sacrifice. \$8500.

345-2173 & 344-3107

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMI 2 1/2 kamb. 1-me aukšte pensininkams arba vyresnio amžiaus asmenims.

Gera Brighton Parko apylinkė. Tel. VI 7-8785.

kandidatų ir žada jį išrinkti.

Sen. T. J. Dodd yra parodęs didelį prielankumą lietuviams ir pavergtoms tautoms. Norintie jį ir galintieji prisidėti prie sen. Thomas J. Dodd išrinkimo, yra kviečiami kreiptis į Lithuanian Americans for sen. Dodd, P. O. Box 955, Hartford, Conn. 06101.

Chicago Medžiotų ir Meškertotojų klubo tradicinis Šampano balius įvyks lapkričio mėn. 7 d. 8:00 val. vak. Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Šokiams gros Ramonio orkestras. Įėjimas, vakarienė ir šampanas tik 4 dol. asmeniui. Rezervacijos tel. 776-8688. (Pr.)

„Lietuviai Televizijoj“ remti pobūvis rengiamas spalio 31 d., šeštadienį, 7 val. vak. Balio Pakšto salėje, 3801 W. 38th St. Karšta vakarienė, meninė programa, šokiai, grojant B. Pakšto orkestrui.

Dėl stalų rezervacijos skambinti 254-2233. Auka: \$5.00. Visus kviečia!

LTV Lėšų Telkimo K-tas (Pr.)

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

QUALIFIED TRUCK MECHANICS

(Journeymen)

For nights 4:00 P. M. to 12:30 A. M.

All Company benefits.

DODGE TRUCKS, INC.

815 West Pershing Road

Tel.: 927-4949

Ask for BOB

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

CASHIERS

NO EXPERIENCE NECESSARY

Work in pleasant surroundings.

Good salary. I. C., bus transportation. We want a mature neat appearing person in good health.

Apply in person only.

2427 EAST 72nd STREET

Across from Illinois Central.

STENOGRAPHERS

HIGH STARTING SALARY

Excellent opportunity with long established National distributor of Musical instruments. Required good typing — knowledge of shorthand helpful.

COMPANY BENEFITS

427-0559

COOK WANTED

Good salary and working conditions.

Call chef

DE 7-1300

BEAUTICIAN

with some following, on Northwest side.

Bus. 286-9179

Home 453-7916

REIKALINGA NAMŲ ŠEIMININKĖ

Didelis privačus kambarys ir 50 dol. per savaitę.

50 min. nuo Chicago

Tel. 375-3121 arba 219-933-0700

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

LAUNDROMAT

Established business with new washers in Melrose Park.

Must sacrifice. \$8500.

345-2173 & 344-3107

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMI 2 1/2 kamb. 1-me aukšte pensininkams arba vyresnio amžiaus asmenims.

Gera Brighton Parko apylinkė. Tel. VI 7-8785.

kandidatų ir žada jį išrinkti.

Sen. T. J. Dodd yra parodęs didelį prielankumą lietuviams ir pavergtoms tautoms. Norintie jį ir galintieji prisidėti prie sen. Thomas J. Dodd išrinkimo, yra kviečiami kreiptis į Lithuanian Americans for sen. Dodd, P. O. Box 955, Hartford, Conn. 06101.

Chicago Medžiotų ir Meškertotojų klubo tradicinis Šampano balius įvyks lapkričio mėn. 7 d. 8:00 val. vak. Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Šokiams gros Ramonio orkestras. Įėjimas, vakarienė ir šampanas tik 4 dol. asmeniui. Rezervacijos tel. 776-8688. (Pr.)

„Lietuviai Televizijoj“ remti pobūvis rengiamas spalio 31 d., šeštadienį, 7 val. vak. Balio Pakšto salėje, 3801 W. 38th St. Karšta vakarienė, meninė programa, šokiai, grojant B. Pakšto orkestrui.

Dėl stalų rezervacijos skambinti 254-2233. Auka: \$5.00. Visus kviečia!

LTV Lėšų Telkimo K-tas (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA

Naujas namas, labai geras biznis, inteligentiška klientūra, labai gera vieta.

3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. \$43,000.

MURINIS BUNGALOW, 10 metų, 43 pėdų sklypas, naujas garažas, erdvūs kambariai, Brighton Parke.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų, 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

17386 So. OLEANDER, TINLEY PARK

KE. Atidaras apžiūrėjimui šeštadienį ir sekmadienį 12—5 val. Naujas 3 miegamųjų vieno aukšto mūro namas.

Ažuolo medis, pilnas rūšys, 30 min. iki miesto 10 traukinio. \$24,750.

CLAIR HOMES

tel. 346-0005 dienomis ir 532-2471 vakarais.

EVANSTON, N. W.

BY OWNER

3 bdrm. stuoco bungalow. Woodburning fr. W. W. carpeting. Walk to CNWRR and Willard school.

Low 30s.

475-7591